

«Թեղուտ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ՝

պատրաստված Ֆինանսական հաշվետվությունների
միջազգային ստանդարտներին համապատասխան

2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Տեղեկատվություն ընկերության վերաբերյալ	5
2.1 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	5
2.2 Գործունեության անընդհատություն	5
2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր	6
2.4 Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	18
3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ	19
4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ	22
5. Այլ եկամուտներ	25
6. Վարչական ծախսեր	26
7. Այլ ծախսեր	26
8. Ֆինանսական ծախսեր	26
9. Շահութահարկ	26
10. Հիմնական միջոցներ	28
11. Ոչ նյութական ակտիվներ	29
12. Պաշարներ	30
13. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	30
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30
15. Սեփական կապիտալ և պահուստներ	31
16. Վարկեր և փոխառություններ	31
17. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	33
18. Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ	34
19. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ	35
20. Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ	37
21. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը	39
22. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	43



Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն «Թեղուտ» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և ղեկավարությանը

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Թեղուտ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը և այլ պարզաբանող ծանոթագրություններ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար ղեկավարության պատասխանատվությունը

Ղեկավարությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է, անցկացված աուդիտի հիման վրա, կարծիք արտահայտել սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտները պահանջում են, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և պլանավորենք ու իրականացնենք աուդիտը՝ ֆինանսական հաշվետվությունները էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտը ներառում է ընթացակարգերի իրականացում ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ աուդիտորական ապացույցներ ձեռք բերելու նպատակով: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողությունից՝ ներառյալ խաբեության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու և արժանահավատ ներկայացնելու համար կիրառվող ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգը, տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր մշակելու, սակայն ոչ ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Աուդիտը ներառում է նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

Հատուկ ուշադրություն պահանջող հարցեր

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը՝ մենք ուշադրություն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 2-ին, որտեղ նշվում է, որ Ընկերությունը 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ունեցել է 20,205,670 հազ. դրամի չափով վնաս, և այդ օրվա դրությամբ Ընկերության ընթացիկ պարտավորությունները գերազանցել են ընթացիկ ակտիվները 148,219,471 հազ. դրամի չափով: Այս պայմանները, Ծանոթագրություն 2-ում նշված այլ հանգամանքների հետ միասին վկայում են էական անորոշության առկայության մասին, որը կարող է կասկածի տակ դնել Ընկերության գործունեության անընդհատությունը շարունակելու ունակությունը:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ

Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

Էրիկ Հայրապետյան



19 նոյեմբերի 2015թ.

**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

	<i>Ծան.</i>	<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	10	155,396,375	111,198,173
Ոչ նյութական ակտիվներ	11	208,301	131,494
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով կանխավճարներ		4,609,851	6,527,692
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ		3,349,277	2,125,255
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		163,563,804	119,982,614
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	12	4,788,554	386,688
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	13	57,208	27,956
Փոխհատուցման ենթակա ԱԱՀ		9,475,954	6,822,075
Տրված կանխավճարներ		1,141,162	69,990
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	580,443	377,956
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		16,043,321	7,684,665
Ընդամենը ակտիվներ		179,607,125	127,667,279
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	15	3,100,100	3,100,100
Լրացուցիչ վճարված կապիտալ	15	16,053,710	14,535,822
Կուտակված վնաս		(20,442,295)	(236,625)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		(1,288,485)	17,399,297
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վճարման ենթակա ԱԱՀ		1,907,511	2,125,256
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	9	3,965,597	3,364,148
Վարկեր և փոխառություններ	16	10,379,256	99,736,881
Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ	18	380,454	525,837
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		16,632,818	105,752,122
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	16	159,713,004	-
Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ	18	65,943	111,823
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	17	4,483,845	4,404,037
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		164,262,792	4,515,860
Ընդամենը պարտավորություններ		180,895,610	110,267,982
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		179,607,125	127,667,279

**Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	<i>Բաժնետիրական կապիտալ</i>	<i>Լրացուցիչ վճարված կապիտալ</i>	<i>Կուտակված վնաս</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,100,100	14,535,822	(430,740)	17,205,182
Ընդամենը համապարփակ շահույթ	-	-	194,115	194,115
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,100,100	14,535,822	(236,625)	17,399,297
Ընդամենը համապարփակ վնաս	-	-	(20,205,670)	(20,205,670)
Լրացուցիչ վճարված կապիտալ՝ առաջացած վերջնական մայր ընկերությունից շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով ստացված փոխառության արդյունքում՝ 379,472 հետաձգված հարկից գուտ	-	1,517,888	-	1,517,888
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,100,100	16,053,710	(20,442,295)	(1,288,485)

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	<i>Օան.</i>	<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
Գործառնական գործունեություն			
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ		378,804	3,035,044
Մատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ		(7,458,181)	(2,664,002)
Վճարված ԱԱՀ		(2,954,418)	(734,964)
Այլ վճարված հարկեր		(1,703,164)	(939,019)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում		(11,736,959)	(1,302,941)
Ներդրումային գործունեություն			
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից		13,581	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում և կառուցում		(23,008,573)	(29,126,297)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(87,233)	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ներդրումային գործունեությունում		(23,082,225)	(29,126,297)
Ֆինանսական գործունեություն			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից		34,954,491	29,473,822
Վարկերի և փոխառությունների գծով վճարներ		-	(500,000)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		34,954,491	28,973,822
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)		135,307	(1,455,416)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		67,180	37,823
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հունվարի 1-ի դրությամբ		377,956	1,795,549
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14	580,443	377,956

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Տեղեկատվություն ընկերության վերաբերյալ

«Թեդուտ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Ընկերություն») հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսգրքի սահմանման համաձայն: Ընկերությունը հիմնադրվել է 2006 թ. մայիսին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

Ընկերության գրանցման հասցեն է Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Խանջյան 19:

Ընկերության նախատեսված ապագա հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում պղինձ-մոլիբդենային հանքաքարի արդյունահանումը, դրա վերամշակման միջոցով պղնձի ու մոլիբդենի խտանյութերի արտադրությունն ու իրացումը: Ընկերությունն ունի Հայաստանի հյուսիսում գտնվող Թեդուտի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրի շահագործման լիցենզիա (Ծանոթագրություն 18): Ներկայումս Ընկերությունը ներգրավված է հանքարդյունաբերական գույքի զարգացման և հանքի տարածքում պղնձի ու մոլիբդենի գործարանի կառուցման աշխատանքներում:

Հիմնադրման պահից Ընկերությունն ամբողջովին պատկանում էր «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ին («վերջնական մայր ընկերություն»):

2011թ. նոյեմբերին Ընկերության բաժնետոմսերի 100%-ը փոխանցվեց վերջնական մայր ընկերության դուստր ընկերությանը՝ «Teghout Investments Limited»-ին («մայր ընկերություն», վերջնական մայր ընկերության դուստր, Կիպրոս):

Ընկերության վերջնական վերահսկող անձ է հանդիսանում պրն. Վալերի Մեջլումյանը, ով իրավասու է կառավարել Ընկերության գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բաժնետերը նաև մասնակցություններ ունի Ընկերությանը չպատկանող այլ ընկերություններում: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 19-ում:

2.1 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին («ՖՀՄՍ») համապատասխան, որոնք թողարկվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի («ՀՀՄՄԽ») կողմից: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի սկզբունքի հիման վրա: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է հայկական դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ նշված է այլ տեղեկատվություն:

2.2 Գործունեության անընդհատություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են գործունեության անընդհատության սկզբունքի հիման վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում Ընկերության բնականոն գործունեության ընթացքում:

2014թ.-ին Ընկերության կրած կորուստների գումարը կազմել է 20,205,670 հազար դրամ (2013թ.-ին՝ 194,115 հազար ՀՀ դրամ շահույթ): 2014թ.-ին հայկական ազգային արժույթի արժեզրկումը պատճառ հանդիսացավ ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացմանը, որը ըստ Վարկային Պայմանագրի թույլ է տալիս բանկին պահանջել վարկի վաղաժամկետ մարում: Ըստ այդմ, վարկը դասակարկվել է որպես կարճաժամկետ: Սա հանգեցրել է գուտ ընթացիկ պարտավորությունների դիրքի՝ կազմելով 148,219,471 հազար ՀՀ դրամ 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (գուտ ընթացիկ ակտիվները կազմել են 3,280,628 հազար ՀՀ դրամ 2013թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ):

Այս փաստարկները վկայում են էական անորոշության առկայության մասին, որոնք կարող են կասկածի տակ դնել Ընկերության գործունեության անընդհատությունը շարունակելու ունակությունը: Այդ իսկ պատճառով, այն կարող է ի վիճակի չլինել իրացնել իր ակտիվները և կատարել պարտավորությունները գործունեության բնականոն ընթացքում: Ներկայումս Ընկերության ղեկավարությունը բանկի հետ բանակցությունների մեջ է կապված Վարկային Պայմանագրի նախասահմանված պայմանների խախտման դեպքում իրավունքից հրաժերվելու հետ, և կարծում է, որ բանկը չի օգտագործի իր՝ վաղաժամկետ մարման պահանջի հնարավորությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.2 Գործունեության անընդհատություն (շարունակություն)

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացումը ժամանակավոր բնույթ է կրում: Այն ակնկալում է բարելավումներ՝ պայմանավորված հանքավայրում արդյունաբերության սկսման հետ և այն փաստի, որ Ընկերության շահույթը ձևավորվում է արտարժույթով:

Հետևաբար, հաշվի առնելով բոլոր առնչվող փաստարկները՝ ղեկավարությունը գտնում է, որ նշված մեղմացուցիչ գործողությունները աջակցում են ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս գործունեության անընդհատության ենթադրության կիրառմանը:

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր

Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը ֆինանսական գործիքները, ինչպիսիք են ածանցյալ գործիքները և ոչ ֆինանսական ակտիվները, չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքը սահմանվում է որպես գին, որը չափման ամսաթվի դրությամբ կստացվեր կամ կվճարվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվի վաճառքից կամ պարտավորության փոխանցումից: Իրական արժեքի չափումը ենթադրում է, որ ակտիվը վաճառելու կամ պարտավորությունը մարելու գործարքը տեղի է ունենում:

- ▶ այդ ակտիվների կամ պարտավորությունների գործարքների հիմնական շուկայում, կամ
- ▶ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար առավել բարենպաստ շուկայում:

Հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկան պետք է հասանելի լինի Ընկերությանը:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշվում է՝ հաշվի առնելով այն ենթադրությունը, որ շուկայի մասնակիցներն իրենց ակտիվները կամ պարտավորությունները չափելիս կառաջնորդվեն իրենց տնտեսական շահերը առավելագույնս բավարարելու միտումով:

Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակիցների առավելագույն օգուտ ստանալու ունակությունը՝ օգտագործելով ակտիվը լավագույն եղանակով կամ վաճառելով վերջինս շուկայի այն մասնակցին, որն ի վիճակի է օգտագործել ակտիվն առավել արդյունավետ եղանակով:

Ընկերությունը կիրառում է գնահատման մեթոդներ, որոնք համապատասխանում են տվյալ հանգամանքներին և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնի հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնի հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը:

Բոլոր այն ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ֆինանսական հաշվետվություններում չափվում են իրական արժեքով, դասակարգվում են իրական արժեքի ստորև նկարագրված հիերարխիայի ներքո՝ հիմնվելով ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալի վրա, որն էական է իրական արժեքի չափման համար.

- ▶ 1-ին մակարդակ՝ համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաների գնանշվող (չճշգրտված) գներ,
- ▶ 2-րդ մակարդակ՝ չափման մեթոդներ, որոնց դեպքում իրական արժեքի չափման համար անհրաժեշտ ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի է,
- ▶ 3-րդ մակարդակ՝ չափման մեթոդներ, որոնց դեպքում իրական արժեքի չափման համար անհրաժեշտ ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալը ոչ դիտելի է:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվություններում մշտապես ճանաչվող ակտիվների և պարտավորությունների համար Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ որոշում է, արդյոք, տեղի են ունեցել տեղաշարժեր իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև, թե՞ ոչ (հիմնվելով իրական արժեքի չափման համար անհրաժեշտ ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալի վրա):

Ընկերությունը սահմանում է քաղաքականություններ և ընթացակարգեր իրական արժեքով՝ ինչպես պարբերական (օրինակ՝ ներդրումային գույքի, վաճառքի համար նախատեսված որոշ ակտիվների), այնպես էլ ոչ պարբերական (օրինակ՝ գործունեության դադարեցման արդյունքում վերաբաշխման համար նախատեսված ակտիվների) չափումների համար:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնց անհրաժեշտ է վերագնահատել կամ վերաչափել՝ Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծության համար Ընկերությունը պարզում է գլխավոր ելակետային տվյալները՝ կիրառված վերջին գնահատման համար՝ համաձայնեցնելով գնահատման համար օգտագործված տեղեկատվությունը պայմանագրերին և այլ համապատասխան փաստաթղթերին: Ընկերությունը աուդիտորական կոմիտեին և Ընկերության անկախ աուդիտորներին է ներկայացնում գնահատման արդյունքները հաշվետու տարվա համար: Բացի այդ, քննարկվում են գնահատման ընթացքում արված հիմնական ենթադրությունները:

Իրական արժեքով բացահայտումների համար Ընկերությունն առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմք ընդունելով դրանց բնույթը, առանձնահատկությունները և ակտիվների ու պարտավորությունների ռիսկերը, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակը, ինչպես բացատրված է վերևում:

Հասույթի ճանաչում

Հասույթը ճանաչվում է այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և այդ հասույթը կարելի է արժանահավատորեն չափել՝ անկախ այն փաստից, թե երբ է վճարումը կատարվել: Հասույթը չափվում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով՝ հաշվի առնելով պայմանագրով սահմանված վճարման պայմանները և բացառելով հարկերն ու տուրքերը: Ընկերությունն իր հասույթի գծով գործարքները գնահատում է որոշակի չափանիշներով՝ որոշելու, արդյոք, այն հանդես է գալիս որպես պրինցիպալ կամ գործակալ: Ընկերությունը եզրակացրել է, որ հանդես է գալիս որպես պրինցիպալ հասույթի հետ կապված իր բոլոր գործարքներում:

Հետևյալ չափանիշները նույնպես պետք է բավարարվեն նախքան հասույթի ճանաչումը.

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից հասույթը ճանաչվում է, երբ գնորդին է փոխանցվում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատուցների նշանակալի մասը, սովորաբար՝ ապրանքների մատակարարման ժամանակ:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների մատուցումից հասույթը ճանաչվում է ըստ ավարտվածության աստիճանի: Յուրաքանչյուր պայմանագրի ավարտվածության աստիճանը չափվում է ելնելով մինչև հաշվետու ամսաթիվը աշխատած աշխատաժամերի և գնահատված ընդհանուր աշխատաժամերի հարաբերակցությունից: Երբ պայմանագրի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, հասույթը ճանաչվում է այնքանով, որքանով կատարված ծախսերը ենթակա են փոխհատուցման:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հասույթի ճանաչում (շարունակություն)

Տոկոսային եկամուտ

Ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը կամ ծախսը հաշվառվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքը. որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները ճշգրիտ գեղջում է մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը: Տոկոսային եկամուտը ներառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսական եկամուտ:

Վարձակալությունից եկամուտ

Ներդրումային գույքի գործառնական վարձակալությունից վարձակալական եկամուտը հաշվառվում է գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է հասույթում՝ իր գործառնական բնույթից ելնելով:

Հարկեր

Ընթացիկ շահութահարկ

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է ստանալ կամ վճարել հարկային մարմիններին: Հարկային դրույքերը և հարկային օրենսդրությունը, որն օգտագործվում է գումարների հաշվարկման համար հաշվետվության ամսաթվին կիրառելի կամ փաստացի կիրառվող դրույքերն ու օրենսդրությունն են:

Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկը հաշվառվում է պարտավորությունների մեթոդով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների հարկային բազաների և դրանց ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հաշվեկշռային արժեքների ժամանակավոր տարբերությունների հիման վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի.

- ▶ երբ հետաձգված հարկային պարտավորությունը առաջանում է գուղվիլի կամ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքներում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա,
- ▶ համատեղ ձեռնարկումներում, դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հետ կապված հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների դեպքում, որտեղ ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման ժամանակահատվածը կարող է վերահսկվել և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունները չեն հակադարձվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերի և չօգտագործված հարկային վնասների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց այդ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները և տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերը և վնասները հնարավոր կլինի օգտագործել՝ բացառությամբ հետևյալ դեպքերի՝

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հարկեր (շարունակություն)

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների, տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերի և չօգտագործված հարկային վնասների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց այդ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները և տեղափոխված չօգտագործված հարկային զեղչերը և վնասները հնարավոր կլինի օգտագործել՝ բացառությամբ հետևյալ դեպքերի՝

- ▶ երբ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվը առաջանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքներում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա,
- ▶ համատեղ ձեռնարկումներում, դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների գծով նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունները կհակադարձվեն տեսանելի ապագայում և կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց հնարավոր կլինի օգտագործել ժամանակավոր տարբերությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում է այնքանով, որքանով այլևս հավանական չէ, որ բավարար հարկվող շահույթ կլինի, որի դիմաց ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն կօգտագործվի հետաձգված հարկային ակտիվը: Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում այնքանով, որքանով հավանական է, որ ապագա հարկվող շահույթը թույլ կտա վերականգնել հետաձգված հարկային ակտիվը: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են այն հարկային դրույքաչափերով, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն այն տարում, երբ ակտիվները կիրացվեն կամ պարտավորությունները կմարվեն՝ հիմնվելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կիրառված (և կիրառման ենթակա) օրենքով սահմանված հարկային դրույքաչափերի (և հարկային օրենքների) վրա:

Շահույթի կամ վնասի կազմում չճանաչված հողվածների գծով ճանաչված հետաձգված հարկը նույնպես ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմից դուրս: Հետաձգված հարկային հողվածները ճանաչվում են դրան վերաբերող գործարքների գուգահեռ՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ անմիջապես սեփական կապիտալում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների նկատմամբ հաշվանցելու, և հետաձգված հարկերը վերաբերում են միննույն հարկվող կազմակերպությանը և հարկային մարմիններին:

Որպես ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման մաս՝ ձեռքբերված հարկային օգուտները, որոնք այդ ամսաթվի դրությամբ չեն բավարարում առանձին ճանաչման չափանիշներին, ճանաչվում են հետագայում, փաստերի և իրողությունների փոփոխությունների վերաբերյալ նոր տեղեկատվության առկայության դեպքում:

Ավելացված արժեքի հարկ

Վաճառքի գծով ավելացված արժեքի հարկի պարտավորությունը հաճախորդներին ծառայությունների մատուցման և ապրանքների մատակարարման դիմաց հարկային մարմիններին վճարման ենթակա գումար է: Գնումների գծով ԱԱՀ-ը հիմնականում հաշվանցվում է վաճառքի գծով ԱԱՀ-ին: Հարկային մարմինները թույլ են տալիս մարել ԱԱՀ-ը գուտ հիմքի վրա: Վաճառքի կամ գնումների գծով ԱԱՀ-ը ճանաչվում է հաշվեկշռում գուտ հիմունքով և առանձին բացահայտվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն: Երբ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստ է ձևավորվում, արժեզրկման գծով վնասը հաշվարկվում է դեբիտորական պարտքի համախառն գումարի համար՝ ներառյալ ԱԱՀ-ը:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ

Ճանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ զուտ կուտակված մաշվածությունից և արժեզրկումից կուտակված կորուստներից:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ձեռքբերմանն ուղղակի վերագրելի ծախսումները: Մեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած այլ, ակտիվների ապատեղակայման և տեղափոխման, դրանց գրաված տարածքի վերականգնման և փոխառությունների գծով կապիտալացվող ծախսումները: Ձեռք բերված համակարգչային ծրագիրը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման գործառնության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում է՝ համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում է զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտներ/այլ ծախսեր» հոդվածում՝ ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Ընկերություն կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

Հանքարդյունաբերական գույք

Հանքարդյունաբերական գույքը ներկայացվում է որպես հիմնական միջոցների առանձին դաս: Հանքարդյունաբերական գույքի սկզբնական արժեքն իրենից ներկայացնում է հանքավայրի տարածքին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները և ներառում է հետագոտման, տեղանքի վերականգնման, մակաբացման և հանքաքարի արդյունահանման նախապատրաստման աշխատանքների գծով ծախսումները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է դրանց տեղադրման և շահագործման հանձնելու պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը: Առանձին ակտիվների էական բաղկացուցիչները գնահատվում են առանձին, և եթե բաղկացուցիչ օգտակար ծառայության ժամկետը տարբերվում է ակտիվի մնացած մասերի օգտակար ծառայության ժամկետից, ապա այդ բաղկացուցիչ մաշվածությունն առանձին է հաշվարկվում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Հիմնական միջոցների խոշոր միավորների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

- ▶ արտադրական սարքավորումներ 5-10 տարի
- ▶ շենքեր և կառույցներ 20-50 տարի
- ▶ փոխադրամիջոցներ 5-10 տարի
- ▶ այլ 5-10 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և, անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտվում:

Գործառնական վարձակալություն

Այն պարագայում, երբ Ընկերությունը վարձակալ է հանդիսանում վարձակալության պայմանագրի համաձայն, և երբ վարձակալական պայմանագրով վարձատուից Ընկերությանը չի փոխանցվում վարձակալվող գույքի էական մասը սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերի և հատույցների, վարձակալական բոլոր վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում հավասարաչափ՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Վարձակալության ժամկետը չեղյալ չհամարվող այն ժամկետն է, որի ընթացքում վարձակալը վարձակալում է ակտիվը հետագա այլ ժամանակաշրջանների հետ միասին, որոնց ընթացքում վարձակալը հնարավորություն ունի շարունակել ակտիվի վարձակալությունը, երբ վարձակալությունը սկսելու ժամանակ արդեն իսկ պարզ է, որ վարձակալն օգտագործելու է այդ հնարավորությունը:

Ընկերությունը որպես վարձատու

Գույքի վարձակալությունը, երբ ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու օգուտները չեն փոխանցվում վարձակալին, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով բանակցությունների ընթացքում առաջացող սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները գումարվում են վարձակալված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում վարձակալական ժամկետի ընթացքում այնպես, ինչպես վարձակալական եկամուտը: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես հատույթ այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք վաստակվում են:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ճանաչում և չափում

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ունեն օգտակար ծառայության սահմանափակ ժամկետ, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ ավելացնում են այն առանձին ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները, որին վերաբերում են: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ Ընկերության ներսում ստեղծված գույվիլը և ֆիրմային անվանումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալու պահին:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)

Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի կամ այլ փոխարինող գումարի գծով՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը:

Ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիան հաշվեգրվում է դրանց շահագործման ենթակա լինելու պահից և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

- ▶ Լիցենզիաները լիցենզիայի գործողության ժամկետ
- ▶ Այլ ոչ նյութական ակտիվներ 5-10 տարի

Ամորտիզացիայի հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում և անհրաժեշտության դեպքում՝ ճշգրտվում:

Ֆինանսական ակտիվներ

Չափման նկատմամբ հիմնական մոտեցումներ

Համաձայն ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական ակտիվներ՝ ճանաչումը և չափումը» ստանդարտի դրույթների՝ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարումը պահվող ներդրումներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ընկերությունը որոշում է ֆինանսական ակտիվի դասը սկզբնական ճանաչման պահին:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ակտիվների, ի սկզբանե ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի կիրառելի գործարքի հետ կապված ծախսերը: Այն ֆինանսական ակտիվների գնումը կամ վաճառքը, որը պահանջում է ակտիվների առաքում շուկա (կանոնավոր վաճառքի վայր) օրենքով կամ պայմանագրով սահմանված ժամանակահատվածում, ճանաչվում է վաճառքի օրը, այսինքն՝ այն օրը, երբ Ընկերությունը պարտավորվում է գնել կամ վաճառել ակտիվը:

Ընկերության ֆինանսական ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, տրված փոխառությունները, ինչպես նաև առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են ֆիքսված կամ որոշակի վճարումներով, որոնք չեն գնանշվում ակտիվ շուկայում: Սկզբնական չափումից հետո այդպիսի ֆինանսական ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի (US) մեթոդը՝ հանելով արժեզրկումը: Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ժամանակ ցանկացած գեղչ կամ հավելավճար, ինչպես նաև վճարներ կամ ծախսումներ, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մաս: US-ով հաշվարկված ամորտիզացիան ներառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ֆինանսական եկամուտներում: Արժեզրկումից առաջացած կորուստները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսական ծախս:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ (շարունակություն)

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, եթե կիրառելի է, ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ համանման ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն, ինչպես նաև, Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) ոչ փոխանցել և ոչ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ կնքել է փոխանցման համաձայնագիր, Ընկերությունը գնահատում է, թե պահպանել է արդյոք, ակտիվի սեփականության գծով ռիսկերը և օգուտները, և, եթե այո, ապա ինչ չափով: Այն դեպքում, երբ Ընկերությունը չի փոխանցել, սակայն չի էլ պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, ինչպես նաև չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ակտիվը հաշվառվում է ֆինանսական ակտիվում՝ Ընկերության շարունակվող մասնակցությանը համապատասխան: Այս դեպքում Ընկերությունը նույնպես ճանաչում է համապատասխան պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը և համապատասխան պարտավորությունը գնահատվում են Ընկերության կողմից պահպանված իրավունքների և պարտավորությունների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում և չափում

Ֆինանսական պարտավորությունները ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, համապատասխանաբար դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ, վարկեր և փոխառություններ, կրեդիտորական պարտքեր կամ ածանցյալ գործիքներ որոշված որպես հեջավորման գործիքներ էֆեկտիվ հեջավորման համար: Ընկերությունը որոշում է ֆինանսական պարտավորության դասը սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով (վարկերի ու փոխառությունների, կրեդիտորական պարտավորությունների պարագայում)՝ պակասեցնելով գործարքին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը:

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր, բանկային օվերդրաֆտներ, վարկեր և փոխառություններ:

Հետագա չափումը

Ֆինանսական պարտավորությունների հետագա չափումը կախված է նրանց դասակարգումից հետևյալ կերպ՝

- ▶ ֆինանսական պարտավորություններ՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- ▶ «ֆինանսական պարտավորություններ՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» դասը իր մեջ ներառում է ֆինանսական պարտավորություններ նախատեսված վաճառքի համար և ֆինանսական պարտավորություններ սկզբնական ճանաչման պահին որոշված որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, եթե դրանք ձեռք են բերվել մոտ ապագայում վաճառելու նպատակով: Այս դասը ներառում է նաև ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, որոնց հետ կապված գործարքներում Ընկերությունը հանդիսանում է պայմանագրային կողմ և որոնք չեն սահմանվել որպես հեջավորման գործիքներ՝ հեջավորման գործընթացում ըստ ՀՀՄՍ 39-ի:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ընդգծված ներառված ածանցյալ գործիքները նույնպես դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացառությամբ, երբ դրանք հանդիսանում են արդյունավետ հեջավորման գործիքներ:

Պարտավորությունների գծով եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները այդ դասի մեջ են ներառվում սկզբնական ճանաչման օրվա դրությամբ՝ հետևելով ՀՀՄՍ 39-ին: Ընկերությունը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ:

Վարկեր և փոխառություններ

Տվյալ դասը առանձնապես նշանակալի է Ընկերության համար: Սկզբնական ճանաչումից հետո տոկոսային վարկերն ու փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օգուտները և վնասները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, երբ պարտավորություններն ապաճանաչվում են, ինչպես նաև արդյունավետ տոկոսադրույքով ամորտիզացնելիս:

Ամորտիզացված արժեքը հաշվարկվում է հաշվի առնելով ձեռքբերման ժամանակ ցանկացած զեղչ կամ հավելվածար, ինչպես նաև այլ վճարներ կամ ծախսումներ, որոնք հանդիսանում են ԱՏ-ի բաղկացուցիչ մաս: ԱՏ-ով հաշվարկված ամորտիզացիան ներառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ֆինանսական ծախսեր հոդվածում:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա՝ ուժի մեջ լինելու ժամկետը: Այն դեպքում, երբ նույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվել է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել է գործող պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, պետք է ապաճանաչել հին պարտավորությունը և ճանաչել նորը: Համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Արժեզրկում

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացնում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի՝ արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայության գնահատում:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ակտիվների խումբը համարվում են արժեզրկված այն և միայն այն դեպքում, եթե կա արժեզրկման անկողմնակալ վկայության, որպես ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («կորուստներ վկայող իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվից կամ ակտիվների խմբից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել դեբիտորների կամ դեբիտորների խմբի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման ուշացումը կամ չվճարումը, հավանականությունը, որ տեղի կունենա սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորում, ինչպես նաև դիտարկվող տեղեկատվությունն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափերի նվազման վերաբերյալ, օրինակ՝ տնտեսական պայմանների փոփոխություն, որոնք կարող են հանգեցնել ձախողումների: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ անհատապես գնահատված ֆինանսական ակտիվի համար չկա արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն, ապա, անկախ այն հանգամանքից, նշանակալի է այն, թե ոչ, այդ ակտիվը ներառվում է համանման պարտքային ռիսկերի բնութագրիչներ ունեցող ֆինանսական ակտիվների խմբում և գնահատում է դրանց արժեզրկված լինելը խմբային հիմունքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Արժեզրկում (շարունակություն)

Ակտիվները, որոնց արժեզրկված լինելը գնահատվում է անհատական հիմունքով և որոնց նկատմամբ ճանաչվում են արժեզրկումից կորուստներ, չպետք է գնահատվեն խմբային հիմունքով: Արժեզրկված լինելու անկողմնակալ վկայության ամփոփության դեպքում՝ արժեզրկումից կորուստը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ՝ պարտքի հետ կապված դեռևս չկրած ապագա վնասները) ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքը գեղջվում է ֆինանսական ակտիվների սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Եթե վարկն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկման կորուստ գնահատելու համար որպես գեղջման դրույք օգտագործվում է ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի հաշվին, իսկ արժեզրկումից կորուստն արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում: Տոկոսային եկամուտները շարունակվում են հաշվեզրվել նվազեցված հաշվեկշռային արժեքից՝ օգտագործելով արժեզրկման կորուստը հաշվելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու տոկոսադրույքը: Տոկոսային եկամուտները արտացոլվում են Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսական եկամուտ: Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Ընկերությանը: Եթե հաջորդող տարիներին գնահատված արժեզրկման կորուստն ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման կորուստն ավելացվում կամ նվազեցվում է՝ ճշգրտելով պահուստի գումարը: Եթե այսպիսի դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ֆինանսական ծախսերում:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվը, որը չի դասվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբին, դիտարկվում է արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվն արժեզրկված է համարվում, եթե առկա է անկողմնակալ վկայության, որ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել կորուստ առաջացնող դեպք և որ այդ դեպքը բացասական ազդեցություն է ունեցել տվյալ ակտիվից սպասվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի մեծության վրա, և որը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայություններ կարող են հանդիսանալ չվճարումները կամ պարտապանների կողմից իրենց այլ պարտավորությունների չկատարումը, Ընկերության նկատմամբ պարտավորության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որն այլ դեպքերում Ընկերության կողմից նույնիսկ չէր դիտարկվի, պարտապանի հնարավոր սնանկության հայտանիշները, պարտապանի վճարումների ընդհանուր

վիճակի բացասական փոփոխությունները, ինչպես նաև տնտեսական այնպիսի իրավիճակները, որոնք կապվում են դեֆոլտների հետ:

Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման հայտանիշներն Ընկերությունը դիտարկում է ինչպես առանձին ակտիվների, այնպես էլ պորտֆելի մակադրակով: Բոլոր այն ակտիվները, որոնց չափն անհատապես էական է, անհատապես են դիտարկվում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն դեպքում, երբ պարզվում է, որ փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի անհատապես ստուգված տարրերը արժեզրկված չեն, դրանք ներառվում են պորտֆելում՝ արդեն առաջացած, բայց դեռևս չհայտնաբերված արժեզրկումը ստուգելու նպատակով: Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի այն տարրերը, որոնց չափն անհատապես էական չէ, արժեզրկման տեսանկյունից դիտարկվում են խմբային հիմունքով՝ նման հայտանիշեր և ռիսկեր ունեցող փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը միևնույն պորտֆելում ներառելով:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Արժեզրկում (շարունակություն)

Խմբային արժեզրկման վկայությունները գնահատելիս Ընկերությունը վերլուծում է դեֆոլտի հավանականության, ունեցած կորուստների գումարների և փոխհատուցման ժամկետների վերաբերյալ պատմական տվյալները՝ ճշգրտելով դրանք ընթացիկ տնտեսական և վարկային պայմանների վերաբերյալ ղեկավարության դատողություններով: Ճշգրտումների արդյունքում փաստացի կորուստները հնարավոր է ավելի մեծ կամ փոքր լինեն, քան այն կորուստները, որոնք կանկալվելին միայն պատմական միտումներից ելնելով:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի՝ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված ներկա արժեքի տարբերություն: Կորուստները ճանաչվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում որպես պահուստ, որի գումարը նվազեցվում է փոխառությունների կամ դեբիտորական պարտքերի գումարից: Տոկոսները շարունակվում են հաշվեզրկվել արժեզրկված ակտիվի նկատմամբ «գեղջի հետադարձման» միջոցով: Եթե գնահատված արժեզրկման կորուստը հաջորդող տարիներին նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, ապա վերականգնված գումարը ճանաչվում է ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերլուծվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ հնարավոր արժեզրկման հայտանիշների բացահայտման նպատակով: Այդպիսի հայտանիշի առկայության դեպքում հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն պարագայում, երբ ակտիվի կամ համապատասխան դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքն ավելի բարձր է հաշվարկված փոխհատուցվող գումարից:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն այդ ակտիվի (միավորի) օգտագործման արժեքից և վաճառքի ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքից առավելագույնն է: Օգտագործման արժեքը հաշվարկելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են իրենց ներկա արժեքին՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման դրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին/դրամաստեղծ միավորին հատուկ ռիսկերը: Արժեզրկման տեսանկյունից դիտարկման նպատակով ակտիվները, որոնք չեն կարող անհատապես ստուգվել, միավորվում են ամենափոքր խմբում, որի շրջանակներում ստեղծվում է համապատասխան ակտիվների շարունակական օգտագործումից դրամական միջոցների ներհոսքը, և այդ ներհոսքը հիմնականում կախված չէ այլ ակտիվների կամ միավորների միջոցով ստեղծված դրամական հոսքերից:

Կորպորատիվ ակտիվի արժեքը բաշխվում է դրամաստեղծ միավորների միջև որևէ տրամաբանական և հետևողական հիմքով և արժեզրկման ստուգումն իրականացվում է այն դրամաստեղծ միավորի թեստավորման շրջանակներում, որի վրա բաշխվել է տվյալ կորպորատիվ ակտիվը:

Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորների արժեզրկումից կորուստները համաչափորեն վերագրվում են այդ միավորի (դրամաստեղծ միավորների խմբի) կազմում գտնվող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի նվազմանը:

Նախորդ ժամանակաշրջաններից մեկում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը գնահատվում է այդ կորուստի չափի նվազեցմանը կամ ճանաչման դադարեցմանը հանգեցնող հայտանիշների բացահայտման նպատակով: Որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարները վերականգնվում են այն դեպքում, եթե փոխվում են համապատասխան փոխհատուցվող գումարի հաշվարկի ընթացքում օգտագործված գնահատման գործոնները: Արժեզրկումից կորուստը վերականգնվում է միայն այն գումարի սահմաններում, որը թույլ է տալիս վերականգնել ակտիվների արժեքը մինչև հաշվեկշռային արժեքը, որով դրանք կարտահայտվելին (կուտակված մաշվածությունից գուտ), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների արժեքը որոշվում է առաջին մուտք առաջին ելք սկզբունքի հիման վրա և իր մեջ ներառում է պաշարների ձեռքբերման և ներկա գտնվելու վայր և վիճակին բերելու հետ կապված ծախսումները:

Կանխավճարներ

Կանխավճարները հաշվեկշռում ընդգրկվում են արժեզրկման պահուստով նվազեցված արժեքով: Կանխավճարը դասակարգվում է որպես ոչ ընթացիկ այն պարագայում, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքները կամ ծառայությունները նախատեսվում է ձեռք բերել մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարները վերաբերում են ակտիվներին, որոնք դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Ակտիվի ձեռքբերման գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին այն ժամանակ, երբ Ընկերությանն է անցնում ակտիվի տիրապետումը և հնարավոր է դառնում, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն: Այլ կանխավճարները դուրս են գրվում շահույթ կամ վնաս, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքները կամ ծառայությունները ձեռք են բերվում: Եթե կան հայտանիշեր, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվելու, կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում և համապատասխան արժեզրկման վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամական միջոցները, ցպահանջ դրամական միջոցները բանկային հաշվին, ինչպես նաև այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիությամբ ներդրումները բանկերում և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիության ներդրումները՝ ոչ ավել, քան 3 ամիս նախնական ժամկետայնությամբ:

Բաժնետիրական կապիտալ

Հասարակ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրվող լրացուցիչ ծախսումներն արտացոլվում են այդ թողարկման արդյունքում առաջացած սեփական կապիտալում հարկերից զտված մասով: Թողարկված բաժնետոմսերի իրական և անվանական արժեքների տարբերությունից ստացված ցանկացած ավելցուկ հաշվառվում է սեփական կապիտալում որպես էմիսիոն եկամուտ:

Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատավարձերը, պետական բյուջե կատարվող վճարները, տարեկան վճարվող արձակուրդը, անաշխատունակության դիմաց վճարները, պարգևավճարները և ոչ դրամական վարձատրությունները (ինչպես օրինակ աշխատողների բժշկական ապահովագրությունը և երեխաներին պահելու ծառայությունները) հաշվեզրվում են այն տարում, որում համապատասխան ծառայությունները մատուցվել են Ընկերության

աշխատակիցների կողմից: Աշխատողները ստանում են թոշակներ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից օրենսդրությանը համապատասխան: Վճարումները պետական բյուջե կատարվում են Ընկերության կողմից օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և դրույքաչափերով:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, բայց բացահայտվում են այն դեպքում, երբ տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Պայմանական պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում այն դեպքում, երբ պարտավորությունը լուծելու համար տնտեսական միջոցների արտահոսքը հավանական է և այդ արտահոսքը կարող է խելամտորեն գնահատվել: Պայմանական պարտավորությունները բացահայտվում են այն դեպքում, երբ առկա է տնտեսական օգուտները մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Ընկերության գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որում իրավաբանական անձը գործում է: Ընկերության գործառնական արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ հայկական դրամը (ՀՀ դրամ):

Դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ հիմք ընդունելով հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից սահմանված պաշտոնական հաշվարկային դրույքաչափերը: Տարվա վերջի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության ԿԲ կողմից սահմանված հաշվարկային դրույքաչափերի միջոցով դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գործառնական արժույթով վերահաշվարկից առաջացած օգուտները և վնասները ճանաչվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Տարվա վերջի վերահաշվարկը չի կիրառվում այն ոչ դրամական հոդվածների նկատմամբ, որոնք չափվում են պատմական արժեքով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտարժույթային հաշիվների վերահաշվարկման համար օգտագործված փոխարժեքները հետևյալն են. 474.97 ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար (2013թ.՝ 405.64 ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար), 577.47 ՀՀ դրամ/Եվրո (2013թ.՝ 559.54 ՀՀ դրամ/Եվրո), 8.15 ՀՀ դրամ/ռուսական ռուբլի (2013թ.՝ 12.44 ՀՀ դրամ/ռուսական ռուբլի):

2.4 Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընկերությունը առաջին անգամ է կիրառել որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2014 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Յուրաքանչյուր նոր ստանդարտի կամ փոփոխության ազդեցության բնույթը ներկայացված է ստորև.

ՖՀՄՍ 10, ՖՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27 «Ներդրումային կազմակերպություններ» (փոփոխություններ)

Սույն փոփոխությունները թույլատրում են համախմբման պահանջից ազատում այն կազմակերպությունների համար, որոնք համապատասխանում են ՖՀՄՍ 10 «Համախմբած ֆինանսական հաշվետվություններ» ստանդարտի ներդրումային կազմակերպության սահմանմանը, և պետք է կիրառվեն հետընթաց, սակայն կլինեն անցման հետ կապված որոշ ազատումներ: Համախմբումից ազատումը ներդրումային կազմակերպություններից պահանջում է դուստր ընկերությունների հաշվառումը վարել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

ՖՀՄՍ 1 ստանդարտի սույն փոփոխությունը ազդեցություն չունի Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա, քանի որ Ընկերությունը չի համապատասխանում ՖՀՄՍ 10 ստանդարտի ներդրումային կազմակերպության սահմանմանը:

ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում»՝ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտի փոփոխություններ

Ստանդարտի սույն փոփոխությունները պարզաբանում են հետևյալ արտահայտությունը «ներկայումս ունի օրինական իրավունք հաշվանցման իրականացման համար», նկարագրում են, թե ինչպես պետք է ճիշտ կիրառել հաշվանցման չափանիշները հաշվարկային համակարգերի նկատմամբ և կիրառվում են հետընթաց:

Ստանդարտի սույն փոփոխությունը ազդեցություն չունի Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա, քանի որ Ընկերությունը չունի հաշվանցվող գործողություններ:

(հազար ՀՀ դրամ)

2.4 Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՄԿ 21 «Հավաքագրումներ»

ՖՀՄՄԿ 21 Մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ կազմակերպությունը ճանաչում է տուրքը որպես պարտավորություն այն ժամանակ, երբ առաջանում է համապատասխան օրենսդրությամբ նախատեսվող վճարում պահանջող գործունեությունը: Այն տուրքի համար, որը առաջանում է նվազագույն շեմին հասնելիս, մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ ոչ մի պարտավորություն չի ճանաչվում նախքան նշված նվազագույն շեմին հասնելը: ՖՀՄՄԿ 21 Մեկնաբանությունը կիրառվում է հետընթաց:

Սույն մեկնաբանությունը ազդեցություն չունի Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա, քանի որ Ընկերությունը կիրառել է ՀՀՄՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» ստանդարտի ճանաչման սկզբունքները՝ ՖՀՄՄԿ 21-ի անցյալ տարվա պահանջների համապատասխան:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների բարեփոխումներ՝ 2010 – 2012թթ. շրջան

ՖՀՄՄ-ի բարեփոխումներ՝ 2010-2012թթ.-ի շրջանում ՀՀՄՄԻ-ը թողարել է վեց ստանդարտների յոթ փոփոխություններ՝ ներառյալ ՖՀՄՍ 13 «Իրական արժեքի չափում» ստանդարտի փոփոխությունները: ՖՀՄՍ 13 ստանդարտի փոփոխությունները ուժի մեջ է մտնում անմիջապես, հետևաբար, նաև 2014 թվականի հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, և պարզաբանում է, թե ինչ հիմունքներով են հաշիվ-ապարանքագրում նշված գումարով չափվում սահմանված տոկոսադրույքի չափ չունեցող կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, երբ դիսկոնտավորման ազդեցությունը էական չէ:

ՖՀՄՍ 13 ստանդարտի փոփոխությունները ազդեցություն չունեն Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների բարեփոխումներ՝ 2011 – 2013թթ. շրջան

ՖՀՄՄ-ի բարեփոխումներ 2011-2013թթ.-ի շրջանում ՀՀՄՄԻ –ը թողարել է չորս ստանդարտների չորս փոփոխություններ՝ ներառյալ ՖՀՄՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների առաջին անգամ որդեգրումը» ստանդարտի փոփոխությունը: ՖՀՄՍ 1 ստանդարտի փոփոխությունը ուժի մեջ է մտնում անմիջապես և, հետևաբար, 2014 թվականի հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, և պարզաբանում է, թե ինչ հիմունքներով կազմակերպությունը կարող է ընտրել կամ առկա ստանդարտի կիրառումը, կամ նոր ստանդարտը, որը դեռևս հարկադրողական բնույթ չունի, բայց թույլատրում է վաղաժամ կիրառում՝ հաշվի առնելով, որ ստանդարտներից յուրաքանչյուրը հետևողականության սկզբունքով կիրառվում է կազմակերպության առաջին ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ողջ ժամանակահատվածի ընթացքում:

ՖՀՄՍ 1 ստանդարտի սույն փոփոխությունը ազդեցություն չունի Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա, քանի որ Ընկերությունը առկա ՖՀՄՍ պատրաստող է:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ

Գնահատումներ, ենթադրություններ և դատողություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հասույթի, ծախսերի, ակտիվների և պարտավորությունների, ինչպես նաև այդ հոդվածների բացահայտումների և պայմանական պարտավորությունների վրա: Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերլուծվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ներառյալ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ սպասումները, որոնք ենթադրվում է, որ հիմնավոր են այդ հանգամանքներում: Այնուամենայնիվ, տվյալ ենթադրությունների և գնահատականների անորոշությունը կարող է հանգեցնել այնպիսի արդյունքների, որոնք կպահանջեն էական ճշգրտում ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների նկատմամբ ապագա ժամանակաշրջաններում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ (շարունակություն)

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցման:

Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Ընկերությունը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ:

Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. ա) ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, բ) գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ ակնկալվող մաշվածությունը, գ) շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ակտիվների արժեզրկումը և պահուստների հաշվառումը

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է իր ակտիվների փոխհատուցվող գումարի հաշվեկշռային արժեքից նվազման հայտանիշները: Փոխհատուցվող գումարն ակտիվի իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե հայտնաբերվում են նվազման հայտանիշեր, հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Նվազման չափը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ այն ժամանակահատվածում, որում նվազումը բացահայտվել է:

Եթե պայմանները փոխվում են և ղեկավարությունը որոշում է, որ ակտիվների արժեքն ավելացել է, արժեզրկման պահուստն ամբողջությամբ կամ մասամբ հակադարձվում է: Արժեզրկման հաշվառումը ներառում է հիմնական միջոցների, ոչ նյութական ակտիվների, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի, այլ ոչ ընթացիկ ակտիվների և ոչ իրացվելի պաշարների գծով պահուստը:

Պարտավորությունների և ծախսերի գծով պահուստները հիմնականում ներառում են հարկային պարտավորությունների և դատական գործերի գծով պահուստները: Ընկերությունը ճանաչում է արժեզրկման գծով ծախսեր կամ կուտակում է այդ պահուստները, երբ իր գնահատումները ցույց են տալիս, որ հնարավոր է, որ պարտավորությունները առաջացել են կամ ակտիվները չեն վերականգնվել և գումարը կարող է հիմնավոր կերպով գնահատվել: Դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստը հիմնված է յուրահատուկ հաճախորդների պարտքերի հավաքագրելիության գծով ղեկավարության գնահատման վրա: Եթե հիմնական հաճախորդների վարկունակության անկում է առկա կամ էթե փաստացի չվճարումները, ավելին են, քան ղեկավարության գնահատականները, փաստացի դեբիտորական պարտքերը կարող են տարբերվել այս գնահատականներից: Եթե ղեկավարությունը հայտնաբերում է, որ անհատապես գնահատվող դեբիտորական պարտքերի գծով չկա արժեզրկման առկայության վերաբերյալ որևէ փաստ, ապա այդպիսի դեբիտորական պարտքը, անկախ գումարից, ներառվում է միևնույն վարկային ռիսկ ունեցող դեբիտորական պարտքերի խմբում և կատարվում է արժեզրկման խմբային գնահատում:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են նման վարկային ռիսկերի հայտանիշների հիման վրա: Այդ հայտանիշները կիրառվում են նման ակտիվների խմբերի դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատման ժամանակ՝ ցույց տալով դեբիտորի կարողությունը վճարելու բոլոր պարտավորությունները գնահատվող ակտիվի պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Արժեզրկման խմբային գնահատման ենթակա դեբիտորական պարտքերի խմբում ապագա դրամական միջոցների հոսքերը գնահատվում են պայմանագրային դրամական հոսքերի և համապատասխան ակտիվների ժամկետանց դառնալու գծով ղեկավարության փորձի հիման վրա, որը հետևանք է անցյալ ժամանակաշրջանի վնասի դեպքերի և ժամկետանց գումարների վերականգնման հաջողության:

Ներկայումս գոյություն չունեցող անցյալ պայմանների ազդեցությունը վերացնելու և անցյալում գոյություն չունեցող, բայց ներկայումս առկա պայմանների ազդեցությունն արտացոլելու նպատակով անցյալ փորձը ճշգրտվում է ընթացիկ դիտարկելի տվյալների հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ (շարունակություն)

Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ

Ընկերությունը գնահատում է հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճշգրտում է այն ՖՀՄՄԿ (IFRIC) 1 «Փոփոխություններ ապագործարկման, վերականգնման և նմանատիպ գոյություն ունեցող պարտավորություններում» մեկնաբանության պահանջներին համապատասխան ընթացիկ լավագույն գնահատումը ստանալու նպատակով: Պահուստի չափն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պարտավորությունը իրականացնելու համար ծախսումների լավագույն գնահատումը: Պահուստի չափի լավագույն գնահատման որոշման ժամանակ հաշվի են առնվում ռիսկերն ու անորոշությունները, որոնք անխուսափելի են շատ դեպքերում և իրավիճակներում: Հողերի վերականգնման ապագա ծախսումների գնահատման համար անհրաժեշտ են դեկավարության էական դատողություններ: Ապագա իրադարձությունները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ պարտավորության իրականացման համար անհրաժեշտ գումարի վրա, արտացոլվում են պահուստի գումարում, եթե առկա են անկողմնակալ վկայություններ այն մասին, որ դրանք կարող են տեղի ունենալ:

Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստի գնահատման վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 18-ում:

Հանքաքարի պաշարներ

Հանքաքարի պաշարների ծավալները գնահատվելիս առկա են մի շարք անորոշություններ, ներառյալ Ընկերության վերահսկողությունից դուրս գտնվող բազմաթիվ գործոններ: Հանքաքարի պաշարների գնահատումները հիմնված են հորատանցքերի և այլ հանքանցքերի հանքաքարի նմուշներում բաղկացուցչի պարունակության ինժեներական գնահատումների վրա: Ի լրումն, որոշակի մետաղի շուկայական արժեքի նվազումը կարող է հանգեցնել նրան, որ հանքայնացման ցածր աստիճան ունեցող հանքաքարի որոշ պաշարների արտահանումը կարող է դիտվել տնտեսապես ոչ նպատակահարմար հանքավայրի հետագա շահագործման համար: Ավելին, գործունեության իրականացման և բնօգտագործման թույլտվությունների առկայությունը, գործառնական և կապիտալ ծախսերի փոփոխությունները և այլ գործոնները կարող են էական ազդեցություն ունենալ հանքաքարի պաշարների՝ Ընկերության գնահատումների վրա:

Թեդուտի հանքավայրի հանքաքարի առաջին գնահատումը կատարել է ՀՄՀՄ Պաշարների պետական կոմիտեն 1991թ-ին: Կոմիտեի գնահատմամբ հանքաքարի պաշարները կազմում էին շուրջ 454 միլիոն տոննա, որում պղնձի միջին պարունակությունը կազմում էր 0.35%, իսկ մոլիբդենի միջին պարունակությունը՝ 0.022%:

2014թ. Strathcona Mineral Services Limited ընկերության կողմից կատարվել է 890մ հորիզոնից վերև գտնվող պաշարների ծավալի վերագնահատում: 890մ հորիզոնից ներքև գտնվող պաշարների գնահատված ծավալը մնացել է անփոփոխ:

Գնահատումը կատարվել է հիմնվելով Կանադայի հանքարդյունաբերության, մետալուրգիայի և նավթի (Canadian Institute of Mining, Metallurgy and Petroleum (CIM)) ինստիտուտի հաշվետվության ստանդարտների և սահմանումների վրա, Canadian National Instrument 43-101 (NI 43-101) օրենսգրքի՝ բաց բաժնետիրական ընկերությունների նկատմամբ կիրառվող պահանջներին համապատասխան: Վերագնահատումը հաստատվել է ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության կողմից: Գնահատման արդյունքներն հետևյալն են (միլիոն տոննա). 131.4՝ չափված, 304.7՝ հաշվարկված, 7.9 ենթադրյալ:

890 մ հորիզոնից վերև գտնվող պաշարներ (Վերագնահատված պաշարներ)				
Անվանում	Չափման միավորը	Պաշարներ		
		<i>Չափված</i>	<i>Հաշվարկված</i>	<i>Ենթադրյալ</i>
Հանքաքար	մլն.տ.	100.9	41.3	5.0

890 մ հորիզոնից ներքև գտնվող պաշարներ				
Անվանում	Չափման միավորը	Պաշարներ		
		<i>Չափված</i>	<i>Հաշվարկված</i>	<i>Ենթադրյալ</i>
Հանքաքար	մլն.տ.	30.5	263.4	2.9

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ (շարունակություն)

Հանքաքարի պաշարներ (շարունակություն)

Ընկերությունն օգտագործում է վերոնշյալ գնահատումները հիմնական միջոցների արժեզրկումն ու օգտակար ծառայության ժամկետները գնահատելու համար: Պաշարների գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ հետագոտման և գնահատման հետ կապված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքների, վերականգնման ծախսերի գծով պահուստների, ինչպես նաև հետաձգված հարկային ակտիվների և հաշվարկված մաշվածության ճանաչման վրա:

Հարկային օրենսդրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային օրենսդրության պահանջներին համապատասխանությունը ենթակա է մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Ընկերության անորոշ հարկային վիճակը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին վերագնահատվում է ղեկավարության կողմից: Շահութահարկի գծով պարտավորությունները որոշվում են ղեկավարության կողմից այնպիսի չափով, որ չառաջանան հարկային մարմինների կողմից լրացուցիչ պահանջներ հարկերի գծով:

Գնահատականները հիմնված են հարկային օրենսգրքի մեկնաբանությունների և ցանկացած հայտնի Դատարանի կամ այդ հարցերի գծով պատասխանատու մարմնի որոշման վրա, որոնք ընդունվել են կամ փաստացի ընդունվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Տուգանքների, տուկոսների և հարկերի (բացի շահութահարկից) գծով պարտավորությունները ճանաչվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա պարտավորությունը կատարելու համար անհրաժեշտ ծախսումների գծով ղեկավարության լավագույն գնահատման հիման վրա:

4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Թողարկված, բայց մինչև Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումն ուժի մեջ չմտած ստանդարտները բերված են ստորև: Ցանկում ներառված են այն թողարկված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք Ընկերության կարծիքով ազդեցություն կունենան տեղեկատվության բացահայտման, ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա, եթե կիրառվեն ապագայում: Ընկերությունը պատրաստվում է ընդունել ստանդարտներն այն ժամանակ, երբ դրանք ուժի մեջ կմտնեն: Ներկայումս Ընկերությունը գնահատում է ներքոհիշյալ ստանդարտների կիրառման ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական արդյունքների վրա:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014թ. հունիսին ՀՀՄՄԻՆ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջին տարբերակը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքներին վերաբերող նախագծի բոլոր փուլերն ու փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում», ստանդարտը և ՖՀՄՍ 9-ի բոլոր նախկին տարբերակները: Ստանդարտը դասակարգման, չափման, արժեզրկման և հեջավորման հաշվառման նոր պահանջներ է ներկայացնում: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, սակայն ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է: Հետընթաց կիրառումը պահանջվում է, բայց համեմատական տեղեկատվությունը պարտադիր չէ: ՖՀՄՍ 9-ի ավելի վաղ (2009, 2010 և 2013) տարբերակների կիրառումը թույլատրելի է, եթե առաջին կիրառումը 2015թ. փետրվարի 1-ից շուտ է:

Ենթադրվում է, որ այս փոփոխությունները չեն ունենա էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 14 «Սակագնային կարգավորման հետաձգված հաշիվներ»

ՖՀՄՍ 14-ը կամավոր կերպով ընտրվող ստանդարտ է, որը թույլատրում է այն կազմակերպություններին, որոնց գործունեությունը կարգավորվում է սակագներով, ՖՀՄՍ առաջին անգամ որդեգրելու ժամանակ շարունակել կիրառել սակագնային կարգավորման հետաձգված հաշիվներին վերաբերող իրենց ներկայիս հաշվապահական քաղաքականությունների մեծ մասը: ՖՀՄՍ 14-ը որդեգրած կազմակերպությունները պարտավոր են սակագնային կարգավորման հետաձգված հաշիվները ներկայացնել առանձին տողերով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ այդ հաշիվների շարժը ներկայացնել առանձին տողերով շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում: Ստանդարտը պահանջում է բացահայտել սակագնային կարգավորման բնույթն ու ռիսկերը, ինչպես նաև սակագնային կարգավորման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: ՖՀՄՍ 14-ն ուժի մեջ է մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Քանի որ Ընկերությունն իր հաշվետվություններն արդեն իսկ պատրաստում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, այս ստանդարտը Ընկերության համար կիրառելի չէ:

ՀՀՄՍ 19 «Սահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների կողմից ներդրումներ»` ՀՀՄՍ 19 ստանդարտի փոփոխություններ

ՀՀՄՍ 19-ը կազմակերպություններից պահանջում է գործատուի սահմանված հատուցումները հաշվառելիս հաշվի առնել աշխատակիցների կամ երրորդ անձանց կողմից կատարած ներդրումները: Երբ ներդրումները կապված են ինչ-որ ծառայության հետ, դրանք պետք է ճանաչել ծառայության ժամանակաշրջանին համապատասխան` որպես բացասական եկամուտ: Այս փոփոխությունները պարզաբանում են, որ եթե ներդրումների գումարը կախված չէ աշխատանքային տարիներից, կազմակերպությանը թույլատրվում է այդպիսի ներդրումները ճանաչել որպես ծառայության ինքնարժեքի նվազեցում այն ժամանակաշրջանում, երբ մատուցվել է ծառայությունը` ներդրումները ծառայության ժամանակահատվածների վրա բաշխելու փոխարեն: Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2014 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները կկիրառվեն:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների տարեկան բարեփոխումներ` 2010-2012թթ. շրջան

Այս բարեփոխումներն ուժի մեջ են մտնում 2014 թվականի հուլիսի 1-ից հետո և ակնկալվում է, որ էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության վրա: Դրանք ներառում են`

Ճշգրտումներ ՖՀՄՍ 2-ում` «Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումներ»

Այս բարեփոխումը կիրառվում է առաջընթաց և պարզաբանում է մի շարք հարցեր` կապված արդյունավետության և ծառայության պայմանների, մասնավորապես` բաժնետոմս ձեռք բերելու պայմանների հետ, ինչպիսիք են`

- ▶ Արդյունավետության պայմանը պետք է ծառայության պայման պարունակի,
- ▶ Արդյունավետության թիրախին պետք է հասնել, երբ գործընկերը ծառայություն է մատուցում,
- ▶ Արդյունավետության թիրախը կարող է վերաբերել կազմակերպության կամ խմբի այլ կազմակերպության գործընթացներին կամ գործունեությանը,
- ▶ Արդյունավետության պայմանը կարող է լինել շուկայական և ոչ շուկայական,
- ▶ Եթե գործընկերը, անկախ պատճառներից, բաժնետոմս ձեռք բերելու փուլում հրաժարվում է ծառայություն մատուցելուց, ծառայության պայմանը համարվում է չբավարարված:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Ճշգրտումներ ՖՀՄՍ 8-ում՝ «Գործառնական սեզմենտներ»

Փոփոխությունները կիրառվում հետընթաց և պարզաբանում են, որ.

- ▶ Կազմակերպությունը պետք է բացահայտի ՖՀՄՍ 8 ստանդարտի 12-րդ հոդվածով սահմանվող սեզմենտների միավորման չափանիշների կիրառման հետ կապված ղեկավարության դատողությունները, ներառյալ՝ միավորված գործառնական սեզմենտների կարճ նկարագրերը և տնտեսական բնութագրերը (օրինակ՝ վաճառքը և համախառն շահույթը), որոնք օգտագործվում են սեզմենտները համանմանությունը գնահատելու համար:
- ▶ Սեզմենտի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների համաձայնեցման բացահայտումը պահանջվում է միայն այն դեպքում, երբ համաձայնեցումը գեկուցվում է գլխավոր գործառնական որոշումներ կայացնողին: Նույնը վերաբերում է սեզմենտի պարտավորություններին:

Ճշգրտումներ ՀՀՄՍ 16-ում՝ «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՍ 38-ում՝ «Ոչ նյութական ակտիվներ»

Փոփոխությունը կիրառվում է հետընթաց և պարզաբանում է, որ ՀՀՄՍ 16-ում և ՀՀՄՍ 38-ում ակտիվը կարող է վերագնահատվել համախառն կամ գուտ հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա, եթե հղում է կատարվում համապատասխան դիտարկելի տեղեկատվությանը: Ավելին, կուտակված մաշվածությունը կամ ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է ակտիվի համախառն և հաշվեկշռային արժեքների միջև տարբերությունը:

Ճշգրտումներ ՀՀՄՍ 24-ում՝ «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ»

Փոփոխությունը կիրառվում հետընթաց և պարզաբանում է, որ կառավարման ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունը (որը մատուցում է առանցքային կառավարչական անձնակազմի ծառայություններ) հանդիսանում է կապակցված կողմ և, համապատասխանաբար, պետք է բացահայտվի կապակցված կողմերի բացահայտումներում: Բացի այդ, կազմակերպությունը, որն օգտագործում է կառավարման ծառայություններ մատուցող կազմակերպություն, պետք է բացահայտի կառավարման ծառայությունների գծով ծախսերը:

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների տարեկան բարեփոխումներ՝ 2011-2013 շրջան

Այս բարեփոխումներն ուժի մեջ են մտնում 2014 թվականի հուլիսի 1-ից հետո և ակնկալվում է, որ էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության վրա: Դրանք ներառում են՝

Ճշգրտումներ ՖՀՄՍ 3-ում՝ «ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ»

Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց և հստակեցնում է ՖՀՄՍ 3-ի կարգավորման շրջանակի բացառությունները.

- ▶ համատեղ գործունեության համաձայնությունները, այլ ոչ միայն համատեղ ձեռնարկումները, ՖՀՄՍ 3-ի շրջանակից դուրս են,
- ▶ Այս շրջանակի բացառությունը կիրառվում է միայն համատեղ գործունեության համաձայնության ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակներով հաշվապահական հաշվառման համար:

Ճշգրտումներ ՖՀՄՍ 13-ում՝ «Իրական արժեքի չափում»

Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց և պարզաբանում է, որ ՖՀՄՍ 13-ի բացառությունը կարող է կիրառվել ոչ միայն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, այլ նաև այլ պայմանագրերի համար, որոնք գտնվում են ՖՀՄՍ 9-ի (ՀՀՄՍ 39, եթե կիրառելի է) շրջանակում:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Թողարկված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Ճշգրտումներ ՀՀՄՍ 40-ում՝ «Ներդրումային գույք»

ՀՀՄՍ 40 ստանդարտում օժանդակ ծառայությունների նկարագրությունը տարբերում է ներդրումային գույք և սեփականատիրոջ կողմից զբաղեցված գույք (այսինքն՝ հիմնական միջոց) հասկացությունները: Փոփոխությունը կիրառվում է առաջընթաց և պարզաբանում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում կամ ակտիվ գնելու գործարքը բնութագրելու համար օգտագործվում է ՖՀՄՍ 3-ը, այլ ոչ թե ՀՀՄՍ 40 ստանդարտի օժանդակ ծառայությունների նկարագիրը:

ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթ»

ՖՀՄՍ 15-ը հրապարակվել է 2014 թվականի մայիսին և հաստատում է նոր, հինգ քայլ պարունակող մոդել, որն օգտագործվելու է հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն հասույթ է ճանաչվում այն գումարը, որն արտացոլում է հաճախորդին ապրանք կամ ծառայություն փոխանցելիս ակնկալվող փոխհատուցումը: ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքները հասույթի ճանաչման ավելի կառուցվածքային մոտեցում են առաջարկում:

Հասույթի նոր ստանդարտը կիրառելի է բոլոր կազմակերպությունների համար և կփոխարինի հասույթի ճանաչման ՖՀՄՍ բոլոր ընթացիկ պահանջները: Ամբողջական կամ ձևափոխված հետընթաց կիրառումը պարտադիր է այն հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, որոնք սկսվում են 2017 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո:

Ընկերությունը այժմ գնահատում է ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը և պլանավորում է որդեգրել նոր ստանդարտն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին:

Ճշգրտումներ ՀՀՄՍ 16-ում և ՀՀՄՍ 38-ում՝ «Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունված մեթոդների պարզաբանում»

Փոփոխությունները հստակեցնում են ՀՀՄՍ 16՝ «Հիմնական միջոցներ» ստանդարտի և ՀՀՄՍ 38՝ «Ոչ նյութական ակտիվներ» ստանդարտի այն սկզբունքը, որ հասույթը ներկայացնում է գործունեության (որի մի մասն է հանդիսանում օգտագործվող ակտիվը) ընթացքում ձևավորված, այլ ոչ թե ակտիվի օգտագործման ընթացքում սպառվող տնտեսական օգուտների նմուշ: Արդյունքում, առաջացած հասույթի հարաբերությունը ակնկալվող ընդհանուր հասույթին չի կարող օգտագործվել հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի համար և եզակի դեպքերում կարող է օգտագործվել ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի համար:

Ճշգրտումները ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում է առաջընթաց: Ավելի վաղ կիրառումը թույլատրելի է: Ակնկալվում է, որ այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ արդյունքների վրա, քանի որ Ընկերությունը ոչ նյութական ակտիվների նկատմամբ չի կիրառում հասույթի վրա հիմնված մաշվածության հաշվարկի մոտեցումը:

5. Այլ եկամուտներ

	<u>2014թ.</u>	<u>2013թ.</u>
Կապակցված կողմին մակաբացման գծով մատուցված ծառայություններից եկամուտ (Ծանոթագրություն 19)	307,675	2,102,682
Տույժերից և տուգանքներից եկամուտ	97,474	-
Կապակցված կողմերին պաշարների վաճառքից շահույթ (Ծանոթագրություն 19)	2,936	2,625
Պաշարների վաճառքից շահույթ	943	6,809
Հիմնական միջոցների վաճառքից շահույթ	609	-
Գործառնական վարձակալությունից եկամուտ	750	575
Այլ	23,731	15,675
	<u>434,118</u>	<u>2,128,366</u>

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Վարչական ծախսեր

	<u>2014թ.</u>	<u>2013թ.</u>
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	531,879	90,266
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	116,297	74,930
Մասնավարկում և վերանորոգում	80,038	49,819
Առևտրի և խորհրդատվական ծառայություններ	72,238	65,895
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն	14,661	11,692
Կոմունալ ծառայություններ և հաղորդակցություն	10,598	9,568
Բանկային ծառայություններ	7,600	7,580
Հարկեր, բացի շահութահարկից	5,017	5,423
Այլ	7,045	7,368
	845,373	322,541

7. Այլ ծախսեր

	<u>2014թ.</u>	<u>2013թ.</u>
Մատուցված մակաբաժնյա ծառայությունների գծով ծախսեր	261,734	1,134,730
Վճարներ արհմիությանը	50,910	64,759
Արտարժույթի փոխարկումից վնաս	32,622	31,242
Տույժեր և տուգանքներ	5	4,867
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	-	54,152
Այլ	2,169	3,927
	347,440	1,293,677

8. Ֆինանսական ծախսեր

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են 138,595 գումարով տոկոսային ծախսերը (2013 թ.՝ 456,452) և 19,086,403 գումարով արտարժույթի վերագնահատումից վնասը (2013թ.՝ արտարժույթի վերագնահատումից օգուտ՝ 89,156): 2014 թվականի 138,595 գումարով տոկոսային ծախսերը (2013 թ.՝ 456,452) չեն բավարարում «անմիջապես ակտիվին վերագրվող» չափանիշին, հետևաբար չեն կապիտալացվում որպես ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի բաղկացուցիչ: Տվյալ տոկոսային ծախսերը ներառում են վարկի այն գումարի գծով տոկոսային ծախսերը, որն ուղղված է սարքավորումների ձեռքբերմանը, որոնք ժամանակավորապես օգտագործվում են կապակցված կողմերին մատուցվող մակաբաժնյա ծառայությունների համար և չեն օգտագործվում Թեղուտի գործարանի և հանքի կառուցման համար, ինչպես նաև հողերի վերականգնման պահուստի գծով զեղչի տոկոսների հակադարձումից ծախսերը (Ծանոթագրություն 18):

9. Շահութահարկ

Շահութահարկը բաղկացած է հետևյալ տարրերից.

	<u>2014թ.</u>	<u>2013թ.</u>
Ընթացիկ շահութահարկ		
Ընթացիկ շահութահարկի գծով վճարումներ	-	-
Հետաձգված հարկ		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացմանը և հակադարձմանը վերաբերող	221,977	(49,263)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլված շահութահարկի գծով ծախս	221,977	(49,263)

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Շահութահարկ (շարունակություն)

	<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
(Վնաս)/Շահույթ նախքան շահութահարկը	(19,983,694)	144,852
Հայաստանի Հանրապետության շահութահարկի պարտադիր 20% (2013թ.՝ 20%) դրույքաչափով հաշվարկված շահութահարկ	(3,996,739)	28,971
Արտարժույթային վերահաշվարկից վնաս/(շահույթ)	3,817,280	(17,831)
Փոխառությունների գծով կապիտալացվող տոկոսներ	363,553	-
Ներկայացուցչական ծախսեր	21,219	12,583
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	337	10,830
Այլ չնվազեցվող ծախսեր	16,327	14,710
Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափով հաշվարկված Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլված շահութահարկի գծով ծախս	221,977	49,263
	221,977	49,263

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը վերաբերում է հետևյալ հոդվածներին.

	<i>2013թ. հուն-վարի 1</i>	<i>Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված</i>	<i>2013թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված</i>	<i>Սեփական կապիտալի մասին հաշվետվությունում ճանաչված</i>	<i>2014թ. դեկտեմբերի 31</i>
Հիմնական միջոցներ	(76,965)	(202,893)	(279,858)	(1,032,910)	-	(1,312,768)
Վարկեր և փոխառություններ	(3,641,772)	263,679	(3,378,093)	689,626	(379,472)	(3,067,939)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով կանխավճարներ	159,635	-	159,635	20,479	-	180,114
Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ	45,698	59,469	105,167	(29,076)	-	76,091
Կուտակված հարկային վնասներ՝ փոխանցված հաջորդ ժամանակաշրջան	99,993	(70,992)	29,001	107,052	-	136,053
Արձակուրդային պահուստի գծով պարտավորություն	-	-	-	22,852	-	22,852
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,413,411)	49,263	(3,364,148)	(221,977)	(379,472)	(3,965,597)

Ընկերությունը հաշվանցում է հարկային պարտավորությունները և ակտիվները միայն այն դեպքում, երբ այն ունի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցելու, և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերաբերում են միևնույն հարկային մարմնի կողմից հավաքագրվող շահութահարկին:

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Հիմնական միջոցներ

	Արտադրական գույք	Անավարտ շինարարություն	Հողատարածք և շենքեր	Տրանսպորտային միջոցներ	Հանքարդյունաբերական գույք	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	35,109,757	20,658,506	5,084,400	587,765	8,486,524	562,307	70,489,259
Ավելացում	21,431,033	12,882,697	1,858,798	8,795	9,594,745	3,364	45,779,432
Օտարում	(113,690)	(33,812)	(7,691)	(4,839)	–	–	(160,032)
Ներքին տեղաշարժ	302,996	(4,906,739)	4,505,693	97,941	–	109	–
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	56,730,096	28,600,652	11,441,200	689,662	18,081,269	565,780	116,108,659
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	56,730,096	28,600,652	11,441,200	689,662	18,081,269	565,780	116,108,659
Ավելացում	7,994,643	39,212,520	–	92,243	–	188,836	47,488,242
Օտարում	(216,821)	(124,534)	(141,839)	(3,842)	(231,096)	(20,573)	(738,705)
Ներքին տեղաշարժ	16,393,267	(62,540,269)	28,747,632	154,707	16,246,151	998,512	–
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	80,901,185	5,148,369	40,046,993	932,770	34,096,324	1,732,555	162,858,196
Մաշվածություն							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,321,470	–	208,680	80,791	–	157,615	2,768,556
Տարվա ծախս	1,971,639	–	200,046	61,935	–	14,190	2,247,810
Օտարում	(96,614)	–	(5,843)	(3,386)	–	(37)	(105,880)
Ներքին տեղաշարժ	5,896	–	(5,469)	(536)	–	109	–
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,202,391	–	397,414	138,804	–	171,877	4,910,486
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,202,391	–	397,414	138,804	–	171,877	4,910,486
Տարվա ծախս	2,059,889	–	251,520	78,747	490,860	13,159	2,894,175
Օտարում	(191,933)	–	(126,492)	(3,843)	–	(20,572)	(342,841)
Ներքին տեղաշարժ	(5,331)	–	–	–	–	5,331	–
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,065,016	–	522,442	213,708	490,860	169,795	7,461,821
Հաշվեկշռային արժեք							
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	32,788,287	20,658,506	4,875,720	506,974	8,486,524	404,692	67,720,703
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	52,527,705	28,600,652	11,043,786	550,858	18,081,269	393,903	111,198,173
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	74,836,169	5,148,369	39,524,551	719,062	33,605,464	1,562,760	155,396,375

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

2014թ. Ընկերության կողմից փոխառությունների գծով 18,209,699 գումարի չափով կրած ծախսերը կապիտալացվել են հիմնական միջոցների ավելացումների կազմում (2013թ.՝ 9,480,142): Վերոնշյալ ծախսը հավասար է Ընկերության բոլոր տոկոսային ծախսերին, բացառությամբ 138,595 գումարով տոկոսային ծախսերի (2013թ.՝ 456,452), որոնք չեն բավարարում «անմիջապես ակտիվին վերագրվող» չափանիշին, հետևաբար չեն կապիտալացվում որպես ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի բաղկացուցիչ (Օսնոթագրություն 8): Կապիտալացման արդյունավետ տոկոսադրույքը 13% է:

2014թ. 2,317,382 գումարով մաշվածության ծախսերը, որոնք առաջացել են շինարարության նպատակներով հիմնական միջոցների օգտագործումից, կապիտալացվել են հիմնական միջոցների կազմում (2013թ.՝ 1,817,120): 78,081 գումարով մաշվածության ծախսերը, որոնք առաջացել են հիմնական միջոցների՝ կապակցված կողմերին մակաբացման ծառայություն մատուցելու համար ժամանակավոր օգտագործումից, ներառվել են մատուցված մակաբացման ծառայության ինքնարժեքում, իսկ հանքարդյունաբերական գույքի 490,857 գումարով մաշվածությունը ներառվել է պատրաստի արտադրանքի պաշարների արժեքի մեջ:

Ընկերությունը գրավադրել է 813,336 արժեքով հողատարածքը և շենքերը, ինչպես նաև 26,109,995 արժեքով հիմնական միջոցները որպես վարկային գծի ապահովման միջոց (Օսնոթագրություն 16):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջովին մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 164,507 (2013թ.՝ 120,071):

11. Ոչ նյութական ակտիվներ

	<i>Լիցենզիաներ</i>	<i>Ծրագրային ապահովում</i>	<i>Արտոնագրեր</i>	<i>Այլ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	70,000	32,751	4,340	34,645	141,736
Ավելացում	-	-	-	-	-
Օտարում	-	-	-	-	-
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,000	32,751	4,340	34,645	141,736
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	70,000	32,751	4,340	34,645	141,736
Ավելացում	-	87,232	-	-	87,232
Օտարում	-	(3,618)	-	-	(3,618)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,000	116,365	4,340	34,645	225,350
Ամորտիզացիա					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	3,943	1,050	695	5,688
Տարվա ծախս	-	3,427	434	693	4,554
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	7,370	1,484	1,388	10,242
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	7,370	1,484	1,388	10,242
Տարվա ծախս	-	5,681	434	692	6,807
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	13,051	1,918	2,080	17,049
Հաշվեկշռային արժեք					
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	70,000	28,808	3,290	33,950	136,048
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,000	25,381	2,856	33,257	131,494
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	70,000	103,314	2,422	32,565	208,301

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Ոչ նյութական ակտիվներ (շարունակություն)

2007թ. հոկտեմբերին Ընկերության վերջնական մայր ընկերությունը Լիցենզիոն պայմանագիր է կնքել Հայաստանի Հանրապետության Առևտրի ու տնտեսական զարգացման նախարարության և Բնապահպանության նախարարության հետ («Իրավասու մարմիններ»): Լիցենզիոն պայմանագրի համաձայն Իրավասու մարմինները վերջնական մայր ընկերությանն են փոխանցել Թեղուտի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրի 105 միլիոն տոննա չափով պաշարների (տարեկան մինչև 7 մլն տոննա) վերահսկման և շահագործման իրավունքը մինչև 2026 թ.:

2008թ. ապրիլի 11-ին վերջնական մայր ընկերությունը 70,000 արժեքով Ընկերությանն է փոխանցել Թեղուտի պղինձ-մոլիբդենային հանքավայրի վերահսկման և շահագործման, ինչպես նաև Լիցենզիոն պայմանագրով նախատեսված մյուս բոլոր իրավունքներն ու պարտականությունները:

12. Պաշարներ

	<i>2014 թ.</i>	<i>2013 թ.</i>
Պահեստամասեր	1,551,956	83,872
Նյութեր	1,931,508	–
Անավարտ արտադրանք	646,659	–
Վառելիք	240,732	148,921
Պատրաստի արտադրանք	158,321	–
Արագամաշ առարկաներ	157,653	122,445
Այլ	101,725	31,450
	4,788,554	386,688

13. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

	<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
Դեբիտորական պարտքեր կապակցված կողմերին մատուցված ծառայությունների գծով (Ծանոթագրություն 19)	28,797	–
Դեբիտորական պարտքեր պաշարների վաճառքի գծով	16,175	26,992
Դեբիտորական պարտքեր կապակցված կողմերին պաշարների վաճառքի գծով (Ծանոթագրություն 19)	9,318	908
Դեբիտորական պարտքեր մատուցված ծառայությունների և կատարված աշխատանքների գծով	594	56
Դեբիտորական պարտքեր գործառնական վարձակալության գծով	60	–
Այլ	2,264	–
	57,208	27,956

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը հիմնականում արտահայտված են հայկական դրամով և ունեն 30 օր ժամկետայնություն: Հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտի դրությամբ դեբիտորական պարտքերը արժեզրկված չեն:

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներկայացված են հետևյալ արժույթներով բանկային հաշիվների մնացորդներով.

	<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
ԱՄՆ դոլար	496,498	301,750
ՀՀ դրամ	81,537	37,112
Ֆունտ ստերլինգ	1,265	–
Եվրո	656	21,033
Ռուսական ռուբլի	487	18,061
	580,443	377,956

(հազար ՀՀ դրամ)

15. Սեփական կապիտալ և պահուստներ

Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետոմսերի քանակ, եթե այլ տեղեկատվություն նշված չէ

Հայտարարված բաժնետոմսեր

Անվանական արժեք, դրամ

Շրջանառության մեջ հունվարի 1-ի դրությամբ

Շրջանառության մեջ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ամբողջովին վճարված

<i>Սովորական բաժնետոմսեր</i>	
<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
1,000	1,000
3,100,100	3,100,100
3,100,100	3,100,100

Սովորական բաժնետոմսեր

Բոլոր բաժնետոմսերը տալիս են հավասար իրավունքներ Ընկերության մնացորդային ակտիվների նկատմամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս-մեկ ձայն սկզբունքով:

Ընկերության բոլոր սովորական բաժնետոմսերը գրավադրված են վարկային գծի պայմանագրով (Ծանոթագրություն 16):

Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Ընկերության՝ տեղական օրենսդրությամբ պահանջվող, ՖՀՄՍ համաձայն պատրաստված, ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված չբաշխված շահույթի մնացորդով:

16. Վարկեր և փոխառություններ

	<i>Արժույթ</i>	<i>Տոկոսադրույք</i>	<i>Մարման ամսաթիվ</i>	<i>2014թ.</i>	<i>2013թ.</i>
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ					
Ապահովված վարկ «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ կողմից	ԱՄՆ դոլար	11%/13%	26.06.2023	-	93,883,219
Գրավով չապահովված փոխառություն վերջնական մայր ընկերությունից	ՀՀ դրամ	9%	30.05.2024	8,603,846	5,853,662
Գրավով չապահովված փոխառություն վերջնական մայր ընկերությունից	ՀՀ դրամ	9%	31.12.2025	1,775,410	-
				10,379,256	99,736,881
Ընթացիկ պարտավորություններ					
Ապահովված վարկ «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ կողմից	ԱՄՆ դոլար	11%/13%	26.06.2023	159,713,004	-
				159,713,004	-

(հազար ՀՀ դրամ)

16. Վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Ապահովված վարկ «ՎՏԲ (Հայաստան) Բանկ» ՓԲԸ կողմից

2011թ. նոյեմբերի 22-ին ստորագրվել է 283,300 հազար ԱՄՆ դոլար (134,559,001) սահմանաչափով վարկային գծի բացման ընդհանուր պայմանագիրը: Ներկայումս վարկային գիծը բաղկացած է 3 ենթավարկային գծերից՝ #201, 202 և 203:

Համաձայն պայմանագրի #201 և 203 վարկային գծերի համար որպես տոկոսադրույք կարող է կիրառվել 11% կամ LIBOR USD 3m + 6,02% տոկոսադրույքներից առավելագույնը իսկ #202 վարկային գծի համար՝ 13% կամ LIBOR USD 3m + 8,02%:

«ՎՏԲ (Հայաստան) Բանկ» ՓԲԸ-ից ստացված վարկն ապահովված է Ընկերության 100% բաժնետոմսերով, «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ի 100% բաժնետոմսերով, բացի այդ գրավադրված են վերոնշյալ ընկերությունների շարժական և անշարժ գույքը: Ինչպես նաև, համաձայն ՌԴ իրավասու մարմնում 19.11.2013թ. գրանցված 201P ոչ բնակելի տարածքի հիփոթեքի պայմանագրի համաձայն գրավադրված է նաև «Վալլեքս Ֆ.Ս. Էսթ» ՍՊԸ-ի անշարժ գույքը (ք. Մոսկվա, ՌԴ):

Ավելի վաղ գրավադրված էր նաև «Քեյ-Էս-Էմ-Էյ» ընկերությանը պատկանող «Վալլեքս Ֆ.Ս. Էսթ» ՍՊԸ-ի կանոնադրական կապիտալում 99.999% բաժնեմասը, որը դադարել է գրավ հանդիսանալուց 201P պայմանագրի կնքումից հետո:

Վարկի հիմնական գումարի և տոկոսների մարումները կիրականացվեն սկսած 2015թ.-ից:

«ՎՏԲ (Հայաստան) Բանկ» ՓԲԸ-ի կողմից ստացված վարկը 159,713,004 գումարով ներկայացված է որպես կարճաժամկետ, քանի որ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գուտ ակտիվները նվազել են ավելի քան 10 տոկոսով, ինչը, համաձայն ՎՏԲ (Հայաստան) Բանկ» ՓԲԸ-ի հետ կնքած Վարկային պայմանագրի, հնարավորություն է տալիս Բանկին պահանջել վարկի վաղաժամկետ մարում:

Այնուամենայնիվ, ՎՏԲ (Հայաստան) Բանկ» ՓԲԸ-ն 2015 թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ հաստատեց, որ չի դիտարկում այդ փաստը որպես ռեֆոլտ: Բանկը 2015թ. 10 ամիսների ընթացքում, մինչև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկումը, չի օգտագործել վարկի վաղաժամկետ մարման պահանջելու իր իրավունքը:

Բացի այդ, Ընկերության ֆինանսական վիճակի վատթարացումը ժամանակավոր բնույթ է կրում, և դեկավարությունը ակնկալում է գուտ ակտիվների բարելավում 2015թ.-ին: Սպասումները պայմանավորված են նրանով, որ 2015 թ.-ին Ընկերությունը սկսել է Թեդուտ հանքավայրից հիմնական արտադրանքի վաճառքը: Ընդ որում, վաճառքի պայմանագրերի հիմնական մասը սահմանված է արտարժույթով: Նախկինում, Ընկերությունը ստանում էր միայն ոչ էական այլ եկամուտ: Այսպիսով, 2015թ.-ին սպասվում է շահույթի աճ, ինչը կհանգեցնի գուտ ակտիվների բարելավման: Վերոնշյալ հանգամանքները չեզոքացնում են գործունեության շարունակականության անհնարինության ռիսկը:

Զապահովված փոխառություն վերջնական մայր ընկերությունից

2011թ. հունիսի 30-ին վերջնական մայր ընկերության կողմից տրամադրված գրավով չապահովված կարճաժամկետ փոխառության պայմաններն էականորեն փոխվեցին, որի արդյունքում սկզբնական պարտավորության մարումը երկարաձգվեց 2011թ. դեկտեմբերի 31-ից մինչև 2024թ. մայիսի 30-ը: Փոխառության պայմանագրի պայմանների փոփոխությունները հաշվառվեցին որպես սկզբնական կարճաժամկետ ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր երկարաժամկետ ֆինանսական պարտավորության ձևաչափ:

2014թ. մայիսին Ընկերությունը վերջնական մայր ընկերությունից ստացել է 12,410,000 հազար դրամ սահմանաչափով նոր փոխառություն, որը ենթակա է մարման 2025թ. դեկտեմբերի 31-ին:

Հաշվի առնելով այն փաստը, որ երկարաժամկետ փոխառությունները վերջնական մայր ընկերության կողմից տրամադրվել են շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով (9%), փոխառությունները ճանաչվել են իրական արժեքով՝ կիրառելով նմանատիպ գործիքների համար գնահատված շուկայական տոկոսադրույքը: Առաջին փոխառության համար շուկայական տոկոսադրույքը գնահատվել է 19%, իսկ եկրորդի համար 15.9%՝ նույն արժույթով թողարկված ՀՀ կառավարության երկարաժամկետ արժեթղթերի եկամտաբերությանն ավելացնելով համապատասխանաբար 3% և 4.8% վարկային սպրեյ: Սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և փոխառության անվանական արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչվել է որպես լրացուցիչ վճարված կապիտալ: Լրացուցիչ վճարված կապիտալը՝ առանց հաշվի առնելու հետաձգված հարկը 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 16,053,710 (2013թ.՝ 14,535,822):

(հազար ՀՀ դրամ)

17. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	<u>2014թ.</u>	<u>2013թ.</u>
Կրեդիտորական պարտքեր ստացված ծառայությունների և աշխատանքների գծով	1,324,879	747,286
Կրեդիտորական պարտքեր ԱԱՀ-ի գծով	1,086,885	1,655,917
Կրեդիտորական պարտքեր ստացված նյութերի գծով	757,365	767,694
Կրեդիտորական պարտքեր կապակցված կողմերից ստացված ծառայությունների և աշխատանքների գծով (Ծանոթագրություն 19)	349,615	261,944
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	345,317	239,152
Կրեդիտորական պարտքեր եկամտահարկի գծով	152,394	96,921
Կրեդիտորական պարտքեր արձակուրդային պահուստի գծով	126,919	-
Կրեդիտորական պարտքեր ներմուծված հիմնական միջոցների գծով	110,029	141,162
Կրեդիտորական պարտքեր կապակցված կողմերից գործառնական վարձակալության գծով (Ծանոթագրություն 19)	84,326	63,454
Կրեդիտորական պարտքեր արհմիությանը	50,127	14,267
Կրեդիտորական պարտքեր կապակցված կողմերից ստացված հիմնական միջոցների գծով (Ծանոթագրություն 19)	39,627	3,552
Կրեդիտորական պարտքեր կապակցված կողմերից ստացված նյութերի գծով (Ծանոթագրություն 19)	29,469	93,096
Կրեդիտորական պարտքեր ստացված հիմնական միջոցների գծով	9,110	21,945
Կրեդիտորական պարտքեր ոչ ռեզիդենտների շահութահարկի գծով	7,666	5,431
Կրեդիտորական պարտքեր շրջակա միջավայրի աղտոտման համար վճարների գծով	3,766	329
Ստացված կանխավճարներ	2,363	2,264
Կրեդիտորական պարտքեր գործառնական վարձակալության գծով	1,234	3,448
Կրեդիտորական պարտքեր պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	691	-
Կրեդիտորական պարտքեր գույքահարկի գծով	686	1,926
Կապակցված կողմերից ստացված կանխավճարներ (Ծանոթագրություն 19)	98	220,137
Կրեդիտորական պարտքեր կապակցված կողմերից ներմուծված հիմնական միջոցների գծով (Ծանոթագրություն 19)	-	63,738
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,279	374
	4,483,845	4,404,037

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հիմնականում արտահայտված են հայկական դրամով և ունեն 30 օր ժամկետայնություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

18. Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ

2008թ.-ին Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հետ համաձայնեցրել է անտառապատման ծրագիր, որը պետք է փոխհատուցի հանքավայրի շահագործման նախապատրաստական աշխատանքների և գործարանի կառուցման նպատակով անտառահատումների հետևանքով շրջակա միջավայրին հասցված վնասը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իր պարտավորությունը գնահատելիս Ընկերությունը դիտարկել է հատված ծառերի ընդհանուր տարածքը, հատված ծառերի մակերեսի և անտառապատման ենթակա՝ համապատասխան ծրագրով սահմանված տարածքների հարաբերակցությունը, աշխատանքների համաձայնեցված ժամկետները և մոտավոր ծախսերը: Անտառապատման ենթակա տարածքի միավորի հաշվով աշխատանքների արժեքը գնահատելիս Ընկերությունը դիտարկել է անտառապատման համար կապալառուների հետ կնքված պայմանագրերի փաստացի գները:

	<i>Պահուստ</i>
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	120,791
Հաշվեգրված	76,266
Օգտագործված	(85,234)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	111,823
Հաշվեգրված	27,740
Օգտագործված	(73,620)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,943

Վերոնշյալ պահուստից բացի Ընկերությունը ձևավորել է մակաբացման աշխատանքներից հետո հողերի վերականգնման գծով պահուստ:

	<i>Պահուստ</i>
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	228,488
Զեղչի տոկոսադրույքի ճշգրտում և ներառված տոկոսներ	37,243
Գնահատման արժեքներում և ենթադրություններում փոփոխությունների ազդեցություն	260,106
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	525,837
Զեղչի տոկոսադրույքի ճշգրտում և ներառված տոկոսներ	85,711
Գնահատման արժեքներում և ենթադրություններում փոփոխությունների ազդեցություն	(231,094)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	380,454

Տվյալ պահուստը ձևավորվել է Ընկերության կողմից հանքավայրի շահագործման ժամկետի վերջում շրջակա միջավայրի վերականգնողական ծրագրերի համար պահանջվող միջոցառումների արժեքային գնահատման արդյունքում: Որպես հողերի վերականգնման հիմնական տարբերակ նախատեսված է շահագործման ժամկետի վերջում հիմնական արտադրական տարածքների (դատարկ ապարների լցակույտի և պոչամբարի) վնասագերծում՝ հողածածկման միջոցով, ինչպես նաև այլ արտադրական տարածքների վնասագերծում հնարավոր թունավոր թափոններից: Այդ նպատակով ներկայումս իրականացվում է բացահանքի և լեռնահարստացուցիչ կոմբինատի տարածքում առկա սևահողի պահեստավորում և պահպանում, իսկ հետագայում՝ դրա օգտագործում պոչամբարի և լցակույտի տարածքի մակերեսը մինչև 15 սմ հաստությամբ հողաշերտով ծածկելու համար: Համապատասխանաբար, Ընկերության կողմից հողերի վերականգնման միջոցառումների արժեքային գնահատման աշխատանքը կատարվել է ելնելով հիմնական արտադրական տարածքների (լցակույտի և պոչամբարի) համար հողաշերտով ծածկման համար անհրաժեշտ աշխատանքների արժեքային գնահատումից:

Հողածածկման համար պահանջվող աշխատանքները ներառում են հինգ ուղղություն՝

- ▶ Հողի պահեստավորում և խտածածկում՝ հողի էրոզիան կանխելու համար,
- ▶ Պահեստից հողը հողածածկման տարածք տեղափոխելու համար նախապատրաստման աշխատանքներ (բարձրման նախապատրաստում և բարձում),
- ▶ Հողի տեղափոխման աշխատանքներ (հողի տեղափոխման հեռավորությունը նախատեսվում է միջինը 3 կմ),
- ▶ Հողածածկման տարածքի հարթեցում,
- ▶ Տարածքի կանաչապատում:

(հազար ՀՀ դրամ)

18. Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստ (շարունակություն)

Նշված ուղղություններով աշխատանքները գնահատելու նպատակով Ընկերությունն օգտագործել է նույն կամ համանման դեպքերում փաստացի ծախսերի վերաբերյալ առկա տվյալները: Վերոնշյալ գնահատականներով, Թեղուտի հանքավայրի շահագործման ժամկետի ավարտին նախատեսվող հողերի վերականգնման ծախսերը կկազմեն մոտ 847 մլն. (2013թ.՝ 800 մլն.): Հողերի վերականգնման ծախսերի գծով պահուստը ստացվել է հիմնվելով վերոնշյալ գնահատման վրա, օգտագործելով 4.6% գնաճի դրույքը (2013թ.՝ 5.8%) և 13.95% զեղչման ոչ ռիսկային տոկոսադրույքը (2013թ.՝ 11.64%): Աշխատանքները կիրականացվեն 2022-2026 թթ.:

19. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ

«Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ՀՀՄՍ 24 ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելու ընթացքում: Կողմերի կապակցվածությունը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բնույթը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը: Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չէին իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև: Կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի գործարքների գներից և պայմաններից:

Մայր ընկերության վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 1-ում: Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններն իրենցից ներկայացնում են մայր ընկերության վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները: Կապակցված կողմերի հետ հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում իրականացված գործարքների գումարները և մնացորդները՝ տարվա վերջի դրությամբ, ներկայացված են ստորև.

Կապակցված կողմերի / կապակցված կողմերի հանդեպ պարտավորություններ

	<i>Կապակցված կողմերի պարտավորություններ</i>		<i>Կապակցված կողմերի հանդեպ պարտավորություններ</i>	
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ	–	–	243,248	92,750
«Բեյզ Մեթրլս» ՓԲԸ	28,797	–	82,714	255,846
«Բեյզ Մեթրլս» ՓԲԸ Երևանյան մասնաճյուղ	–	–	1,086	1,086
«Գուքարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ	–	–	924	894
«Լեռնամետալուրգիայի Ինստիտուտ» ՓԲԸ	585	82	116,204	180,491
«Լոռվա ԳԵՈ» ԲԲԸ	–	–	2,010	1,668
«ՄԳՏՄՍ Սերվիս» ՓԲԸ	–	–	–	–
«Վալլեքս ԱյԹի» ՍՊԸ	–	–	33,270	3,702
«Վալլեքս Գարդեն Հոթել» ՓԲԸ	–	–	98	–
«Վալլեքս Գրուպ» ՓԲԸ	–	–	3,390	6,768
«Վալլեքս Սայնինգ» ՍՊԸ	–	–	804	1,500
«Վալլեքս Տուր» ՓԲԸ	8,730	826	19,387	8,246
«Վալլեքս Ֆ.Ս.Էսթ» ՍՊԸ	3	–	–	152,970
	38,115	908	503,135	705,921

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ (շարունակություն)

Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

	<i>Վաճառք կապակցված կողմերին</i>		<i>Գնումներ կապակցված կողմերից</i>	
	2014թ.	2013թ.	2014թ.	2013թ.
«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ	2,041	5,829	284,913	177,897
«Բեյզ Մեթըլս» ՓԲԸ	480,825	2,129,869	127,892	227,939
«Բեյզ Մեթըլս» ՓԲԸ Երևանյան մասնաճյուղ	–	–	3,982	4,344
«Գուքարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ	–	–	10,778	7,899
«Լեռնամետալուրգիայի Ինստիտուտ» ՓԲԸ	8,680	7,322	444,553	895,462
«Լոռվա ԳԵՈ» ԲԲԸ	–	–	21,445	14,339
«ՄԳՏՄ Սերվիս» ՓԲԸ	–	–	960	3,552
«Վալլեքս Այթի» ՍՊԸ	–	–	108,508	37,273
«Վալլեքս Գարդեն Հոթել» ՓԲԸ	5,833	–	167	3,845
«Վալլեքս Գրուպ» ՓԲԸ	–	–	56,766	49,104
«Վալլեքս Մայնինգ» ՍՊԸ	–	–	9,648	5,664
«Վալլեքս Տուր» ՓԲԸ	8,419	688	442,233	21,446
«Վալլեքս Ֆ.Ս.Էսթ» ՍՊԸ	–	–	596,120	830,360
	505,798	2,143,708	2,107,965	2,279,124

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է վերջնական մայր ընկերություն: Մնացած կապակցված կողմերը հանդիսանում են ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ: «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ն տրամադրում է Ընկերությանը հիմնական միջոցներ գործառնական վարձակալությամբ, մատակարարում է նյութեր:

«Բեյզ Մեթըլս» ՓԲԸ-ն տրամադրում է Ընկերությանը հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծառայություններ: Ընկերությունը «Բեյզ Մեթըլս» ՓԲԸ-ին մատուցում է մակաբացման ծառայություններ: «Լեռնամետալուրգիայի Ինստիտուտ» ՓԲԸ-ն տրամադրում է Ընկերությանը շինարարական աշխատանքների հետ կապված ծառայություններ: «Գուքարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ-ն և «Լոռվա ԳԵՈ» ԲԲԸ-ն տրամադրում են Ընկերությանը սարքավորումների և շենքերի վարձակալության ծառայություններ: «ՄԳՏՄ Սերվիս» ՓԲԸ-ն տրամադրում է փոխադրման ծառայություններ: «Վալլեքս Այթի» ՍՊԸ-ն տրամադրում է համակարգչային տեխնիկայի և հեռախոսային ցանցի սպասարկման ծառայություններ: «Վալլեքս Գարդեն Հոթել» ՓԲԸ-ն և «Վալլեքս Տուր» ՓԲԸ-ն տրամադրում են Ընկերությանը գործուղման և այլ ներկայացուցչական ծառայություններ: «Վալլեքս Ֆ.Ս.Էսթ» ՍՊԸ-ն, «Վալլեքս Գրուպ» ՓԲԸ-ն և «Վալլեքս Մայնինգ» ՍՊԸ-ն տրամադրում են Ընկերությանը շինարարության և արտադրության սկզբի հետ կապված խորհրդատվական ծառայություններ:

Կապակցված կողմերի հետ բոլոր գործարքների մնացորդները ենթակա են մարման կանխիկով՝ հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Մնացորդներից ոչ մեկը գրավով ապահովված չէ:

Փոխառություններ

2014թ. կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների շարժը .

	<i>Մրժույթ</i>	<i>Տոկոսա-դրույք</i>	<i>Մնացորդ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>		<i>Ստացված փոխառույթ-յուններ</i>	<i>Հաշվեգրված տոկոսներ</i>	<i>Փոխառույթ-յան մարում</i>	<i>Մնացորդ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	
			<i>Իրական արժեքի ճշգրտում</i>	<i>Պարզ</i>				<i>Իրական արժեքի ճշգրտում</i>	<i>Պարզ</i>
«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	9%	5,853,662	4,463,600	1,959,354	-	(1,897,360)	10,379,256	

(հազար ՀՀ դրամ)

19. Կապակցված կողմերի բացահայտումներ (շարունակություն)

Փոխառություններ (շարունակություն)

2013թ. կապակցված կողմերից ստացված փոխառությունների շարժը .

	Մրժույթ	Տոկոսա- դրույթ	Մնացորդ	Ստացված փոխառու- յուններ	Հաշվեգրված տոկոսներ	Փոխառու- յան մարում	Իրական արժեքի ձեռքբերում	Մնացորդ
			Պեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					Պեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ	ՀՀ դրամ	9%	5,336,668	-	1,016,994	(500,000)	-	5,853,662

Վերջնական մայր ընկերությունից ստացված 2 փոխառությանների գծով կիրառվում է տարեկան 9% տոկոսադրույթ: Փոխառությունները ենթակա են մարման 2024 և 2025թթ.: Սկզբնական ճանաչման պահին առաջին փոխառությունը գեղջվել է 19% շուկայական տոկոսադրույթով, իսկ 2014թ. ստացված փոխառությունը` 15.9% շուկայական տոկոսադրույթով: Անվանական արժեքի և սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչվել է որպես լրացուցիչ կապիտալ` առանց հաշվի առնելու հետաձգված հարկը:

Մայր ընկերությունը և վերջնական մայր ընկերությունը երաշխիքներ և այլ ապահովություն են տրամադրել «ՎՏԲ (Հայաստան) Բանկ»ՓԲԸ-ից ստացված 283,300 հազար ԱՄՆ դոլար (134,559,001) ընդհանուր գումարով վարկային գծի համար (Ծանոթագրություն 16):

Առանցքային կառավարչական անձնակազմի հատուցում

2014թ. ընթացքում առանցքային կառավարչական անձնակազմի ստացած կարճաժամկետ հատուցումը կազմել է 273,911 (2013թ.` 86,059):

20. Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ

Գործառնական վարձակալության գծով պարտավորվածություններ` Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը վարձակալել է շենքեր և որոշակի մեքենա-սարքավորումներ վերջնական մայր ընկերությունից: Այս վարձակալությունների տևողությունը մեկ տարի է` երկարացման հնարավորությամբ, եթե չորոշվի վարձակալությունն ավարտել: Այլ վարձակալության պայմանագրերը միջինում ունեն մեկ տարվա տևողություն` երկարացման հնարավորությամբ, կողմերի պայմանավորվածության հիման վրա: Այս վարձակալության պայմանագրերն Ընկերության վրա որևէ սահմանափակում չեն դնում:

Չեղյալ չհամարվող գործառնական վարձակալության գծով ապագա նվազագույն վարձավճարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են.

	2014թ.	2013թ.
Մինչև մեկ տարի	44,148	93,673
Մեկ տարուց ավել, բայց ոչ ավել, քան հինգ տարի	-	238
	44,148	93,911

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

Ներդրումային բնույթի պայմանական պարտավորություններ

Ներդրումային բնույթի պայմանական պարտավորությունները ներառում են հիմնական միջոցների ձեռքբերում, մետաղական կառուցվածքների շինարարություն և մոնտաժ, ջրագծերի շինարարություն, էլեկտրականության միացում և հարակից շինարարական աշխատանքներ: Շինարարական պայմանագրերը հիմնականում կնքվել են 2014 թ. -ին՝ միջինում մեկ տարի տևողությամբ: Հիմնական միջոցների գնման պայմանագրերը երկարաժամկետ են:

Ներդրումային բնույթի պայմանական մինիմալ ապագա պարտավորությունները 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 18,073,876 (2013թ.՝ 13,340,462):

Գործարար միջավայր

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու կարգավորման հայեցակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը հիմնականում կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2014թ. Հայաստանի տնտեսությունը բացասաբար է ազդել՝ հայկական դրամի զգալի արժեզրկման հետևանքով: Դա հանգեցրել է ավելի բարձր գնով կապիտալին, գնաճի ավելացմանը և հետագա տնտեսական աճի համար անորոշությանը, ինչը կարող է բացասաբար ազդել Ընկերության ապագա ֆինանսական վիճակի, գործունեության արդյունքների և բիզնես հեռանկարների վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում Ընկերության կայունության ապահովման համար:

Իրավական միջավայր

Իր սովորական գործունեության ընթացքում Ընկերությունը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների օբյեկտ: Ղեկավարության համոզմամբ, հնարավոր վերջնական պարտավորությունները, որոնք ծագում են նման հայցերի և պահանջների արդյունքում, էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական դրության կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

Ապահովագրություն

Թեև Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում, Ընկերությունը քայլեր է ձեռնարկել հիմնական միջոցների ապահովագրման ուղղությամբ: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէր, գոյություն ունեւ ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող էր զգալի բացասական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

2014թ. ընթացքում Ընկերությունն ապահովագրել է իր հիմնական միջոցները 283,189,885 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով (2013թ.՝ 303,510,715):

Շրջակա միջավայրի պահպանություն

Շրջակա միջավայրի պահպանությունը կարգավորող օրենսդրությունը մշակման փուլում է Հայաստանում, և պետական մարմինների իրավասությունները շարունակաբար վերանայվում են: Ընկերությունը պարբերաբար գնահատում է իր պարտականությունները՝ համաձայն բնապահպանության գործող կանոնակարգերի: Պարտականությունները որոշելուց հետո, դրանք անմիջապես ճանաչվում են: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական գործերի գծով դատական վարույթների կամ օրենսդրության փոփոխության հետևանքով, հնարավոր չէ գնահատել, սակայն դրանք կարող են էական լինել: Ներկա օրենսդրական միջավայրում ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունը չունի էական չճանաչված պարտավորություններ շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված:

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Պարտավորվածություններ և պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

Հարկային միջավայր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրությունները հանդիսանում են տարրնթերցումների և հաճախակի իրականացվող բարեփոխումների առարկա: Ընկերության գործունեության ընթացքում կիրառված այդ օրենսդրությունների գծով ղեկավարության մեկնաբանությունները կարող են վիճարկվել համապատասխան պետական մարմինների կողմից: Հարկային մարմինները կարող են ավելի խիստ դիրքորոշում ընդունել օրենսդրության մեկնաբանությունների և գնահատականների գծով, որի արդյունքում հնարավոր է, որ այն գործարքների և գործունեության հարկային հաշվառման նկատմամբ վերաբերմունքը փոխվի, որոնք նախկինում հարկային մարմինները չէին վիճարկել: Որպես այդպիսին, էական լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ կարող են հաշվարկվել: Ստուգմանը նախորդող երեք օրացուցային տարիների հարկային հաշվառումը կարող է ենթարկվել ստուգման: Որոշ դեպքերում ստուգումները կարող են իրականացվել ավելի երկար ժամանակահատվածի համար:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը պատշաճ կերպով է կիրառում համապատասխան օրենքները, և Ընկերության հարկային, արժույթային և մաքսային հարցերի գծով դիրքորոշումը ՀՀ պետական մարմինների կողմից կընդունվի:

21. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը

Ընկերության հիմնական ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, ինչպես նաև վարկերը և փոխառությունները: Այդ ֆինանսական պարտավորությունների հիմնական նպատակն է Ընկերության գործունեության ֆինանսավորումը:

Ընկերությունը ենթակա է շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի: Ընկերության ղեկավարությունն իրականացնում է տվյալ ռիսկերի կառավարման վերահսկողություն: Այդ ռիսկերի կառավարման սկզբունքներն ամփոփված են ստորև:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքների տատանումների ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության հետևանքով: Շուկայական գները ներառում են ռիսկի 3 տեսակ՝ ապրանքների գների և այլ գների փոփոխության ռիսկ, տոկոսադրույքի փոփոխության ռիսկ, արտարժույթային ռիսկ: Շուկայական ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, ավանդները, դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, վաճառքի համար մատչելի ներդրումները և ածանցյալ ֆինանսական գործիքները:

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության հետևանքով ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքների տատանումների ռիսկն է: Արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության ռիսկին հիմնականում ենթարկվում են Ընկերության վարկային պարտավորությունները:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Ընկերության՝ նախքան հարկումը շահույթի զգայունությունը արտարժույթի փոխարժեքների հնարավոր փոփոխության նկատմամբ (դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների փոփոխությունների պատճառով, այլ փոփոխականների հաստատուն լինելու դեպքում):

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը (շարունակություն)

Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների նկատմամբ զգայունություն

2014թ.

<i>Արժույթ</i>	<i>Փոխարժեքի աճ (%)</i>	<i>Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն</i>
ԱՄՆ դոլար	19.1%	(30,441,061)
Եվրո	20.71%	(13,350)
Ռուսական ռուբլի	22.17%	(2,520)
Ֆունտ ստերլինգ	14.84%	(773)

<i>Արժույթ</i>	<i>Փոխարժեքի նվազում (%)</i>	<i>Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն</i>
ԱՄՆ դոլար	-19.1%	30,441,061
Եվրո	-20.71%	13,350
Ռուսական ռուբլի	-22.17%	2,520
Ֆունտ ստերլինգ	- 14.84%	773

2013թ.

<i>Արժույթ</i>	<i>Փոխարժեքի աճ (%)</i>	<i>Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն</i>
ԱՄՆ դոլար	5.62%	(5,307,790)
Եվրո	10.83%	(24,651)
Ռուսական ռուբլի	10.46%	504

<i>Արժույթ</i>	<i>Փոխարժեքի նվազում (%)</i>	<i>Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն</i>
ԱՄՆ դոլար	-5.62%	5,307,790
Եվրո	-10.83%	24,651
Ռուսական ռուբլի	-10.46%	(504)

Տոկոսադրույքների փոփոխության զգայունության վերլուծություն

Վարկերի և փոխառությունների գծով տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի իրական արժեքի տատանումների ռիսկն է շուկայում տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկին ենթարկվում են Ընկերության լողացող տոկոսադրույքով երկարաժամկետ պարտավորությունները: Ընկերությունը կառավարում է իր տոկոսադրույքի ռիսկը լողացող և ֆիքսված տոկոսադրույքով վարկերի և փոխառությունների պորտֆելի հավասարակշռությունը պահելու միջոցով: Ընկերությունը ենթարկվում է փոխառությունների և վարկերի տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկի: Ընկերությունը միջոցներ է ներգրավում ինչպես ֆիքսված, այնպես էլ լողացող տոկոսադրույքով:

Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփված են Ընկերության չմարված տոկոսային վարկերն ու փոխառությունները`

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ.	2013թ.
Ֆիքսված տոկոսադրույքով պարտավորություն	10,379,256	5,853,662
Լողացող տոկոսադրույքով պարտավորություն	159,713,004	93,883,219
	170,092,260	99,736,881

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը (շարունակություն)

Լողացող սոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ դրամական հոսքերի զգայունության վերլուծություն

Ներկայացված տարիների ռիսկի ենթարկվածության վերլուծությունից ելնելով՝ լողացող սոկոսադրույքի հնարավոր փոփոխությունները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կհանգեցնեն նախքան հարկումը շահույթի փոփոխության աղյուսակում նշված գումարների չափով: Տվյալ վերլուծությունը ենթադրում է, որ այլ փոփոխականները, հատկապես արտարժույթի փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

	2014թ.	
	<i>Տոկոսադրույքի փոփոխություն, բազիսային միավորներ</i>	<i>Նախքան հարկումը շահույթի վրա ազդեցություն</i>
Պարտավորություններ ԱՄՆ դոլարով		
LIBOR դրույքի նվազում	(2)	(34,804)
LIBOR դրույքի աճ	2	34,804

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն իրենից ներկայացնում է գործընկերոջ կողմից՝ ֆինանսական գործիքի կամ հաճախորդի հետ կնքած պայմանագրի գծով պարտականությունները չկատարելու հետևանքով ֆինանսական վնասներ կրելու ռիսկը: Ընկերությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված գործառնական գործունեության (հիմնականում պայմանավորված առևտրային դեբիտորական պարտքերի առկայությամբ) և ֆինանսական գործունեության հետ, ներառյալ ավանդներ բանկերում և ֆինանսական կառույցներում, արտարժույթով և այլ ֆինանսական գործիքներով գործարքներ:

Ֆինանսական գործիքներ և դրամական ներդրումներ

Կանխիկ դրամական միջոցների ավելցուկները ներդրվում են ֆինանսական հաստատություններում, որոնք ներդրման պահի դրությամբ ունեն դեֆոլտի մինիմալ ռիսկ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամկետին: Ընկերությունն իրականացնում է դրամական միջոցների դեֆիցիտի վերահսկողություն՝ ընթացիկ իրացվելիության պլանավորման միջոցով: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը, ըստ հաշվետու ամսաթվից մինչև չգեղջված պարտավորությունների՝ պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	Ցպահանջ	Մինչև 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
Տոկոսային վարկեր և փոխառություններ	246,914,189	–	–	–	30,968,955	277,883,144
Կրեդիտորական պարտք և հաշվեգրված պարտավորություններ	157,361	3,237,136	–	–	–	3,394,497

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը (շարունակություն)

2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարի	Ցլահանջ	Մինչև 1 տարի	1-ից 2 տարի	2-ից 5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
Տոկոսային վարկեր և փոխառություններ	-	-	9,498,295	66,298,216	117,377,282	193,173,792
Կրեդիտորական պարտք և հաշվեգրված պարտավորություններ	2,525,719	-	-	-	-	2,525,719

Սեփական կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը չունի կապիտալի կառավարումը կարգավորող ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Ընկերության գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու, ինչպես նաև շուկայի մասնակիցների վստահությունը պահպանելու համար:

Հաշվետու տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Ընկերության մոտեցումը չի փոխվել: Ընկերության նկատմամբ չեն գործում կապիտալի կառավարմանը վերաբերող արտաքին պահանջներ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Ընկերության պարտքի և կապիտալի հարաբերակցությունը կազմում էր՝

	2014թ.	2013թ.
Ընդամենը պարտավորություններ	180,895,610	110,137,146
Հանած՝ դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	(580,443)	(377,956)
Զուտ պարտավորություններ	180,315,167	109,759,190
Ընդամենը սեփական կապիտալ	(1,288,485)	17,399,297
Պարտավորության և կապիտալի հարաբերակցությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(139,9)	6,3

Պարտավորությունների և սեփական կապիտալի բացասական հարաբերակցությունը հիմնականում պայմանավորված է արտարժույթի վերագնահատումից ստացված կորուստով: Տվյալ իրավիճակը ժամանակավոր է և Ընկերության դեկավարությունն ակնկալում է ցուցանիշների բարելավում առաջիկա տարում: Ակնկալումները պայմանավորված են նրանով, որ 2015թ. Ընկերությունը սկսել է հիմնական արտադրանքի վաճառքը: Վաճառքի պայմանագրերի հիմնական մասը կնքված է արտարժույթով: Ըստ այդմ, սպասվում է սեփական կապիտալի գումարի աճ, ինչպես նաև արտարժույթի վերագնահատումից կորուստների բացասական ազդեցության չեզոքացում:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ըստ ընկերության գնահատականի դրամական միջոցների, առևտրային դեբիտորական պարտքերի, բանկային օվերդրաֆտների, ինչպես նաև այլ ընթացիկ պարտավորությունների իրական արժեքը մոտ է իրենց հաշվեկշռային արժեքին՝ հիմնականում պայմանավորված նրանով, որ այդ գործիքները պետք է մարվեն մոտ ապագայում:

Ընկերության տոկոսային վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը որոշվում է զեղչված դրամական հոսքերի մոդելի միջոցով, որն օգտագործում է զեղչային տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է թողարկողի փոխառությունների տոկոսադրույքները հաշվետու ժամանակահատվածի վերջում: Նրանց իրական արժեքը համարյա հավասար է հաշվեկշռային արժեքին:

(հազար ՀՀ դրամ)

21. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման նպատակները և քաղաքականությունը (շարունակություն)**Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված է վարկերի և փոխառությունների իրական և հաշվեկշռային արժեքների համեմատությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>	<i>Իրական արժեք</i>	<i>Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս)</i>
2014թ.	169,299,084	188,347,489	(19,048,405)
2013թ.	99,736,881	117,029,513	(17,292,632)

Իրական արժեքի գնահատման աղբյուրների հիերարխիա

Ընկերությունն օգտագործում է հետևյալ հիերարխիան ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելու և չափման մոդելների շրջանակներում տեղեկատվության բացահայտման նպատակներով.

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաների գնանշվող (չճշգրտված) գներ,
- ▶ 2-րդ մակարդակ. չափման այլ մեթոդներ, որոնց համար բոլոր ելակետային տվյալները, որոնք ունենում են էական ազդեցություն արտացոլված իրական արժեքի վրա, դիտվում են շուկայում ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. մեթոդներ, որոնցում օգտագործվում են ելակետային տվյալներ, որոնք ունենում են էական ազդեցություն արտացոլված իրական արժեքի վրա, և որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա:

Բոլոր իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափումը երկու տարիների ընթացքում կատարվել է օգտագործելով չափման մեթոդների 2-րդ մակարդակը: Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում իրական արժեքի չափման մեթոդների միջև փոփոխություններ չեն եղել:

22. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2015թ. հունվարին Ընկերությունը սկսել է պղնձի խտանյութի վաճառքը «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ին (Վերջնական մայր ընկերություն), իսկ մարտ ամսից՝ MRI Trading AG-ին (Երրորդ կողմ):

2015թ. մարտի 12-ին ստորագրվել է նոր վարկային պայմանագիր «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ-ի հետ, համաձայն որի Բանկը տրամադրել է Ընկերությանը 20 մլն ԱՄՆ դոլար սահմանաչափով վարկային գիծ մինչև 2015թ. սեպտեմբերի 26-ը մարման ժամկետով: Ընկերությունը օգտվել է վարկային գծից 16 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով և էտ մարել ժամանակին: